

BROEJEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 1 - 2008

Menneskeverd

s. 14-15

Bekjennelser i fastetiden

– om penger og sånn ...

JEG TENKTE DET KUNNE PASSE SEG, i fastetidens lederartikkel, å komme med en offentlig bekjennelse: Jeg har ennå ikke tegnet autogiroavtale for faste gaver til Kirken. Det er i grunnen sørgelig dårlig av meg – og jeg har ingen god unnskyldning. Situasjonen kunne vært bøtet på om jeg hadde passet på å ha med meg nok kontanter i søndagsmessen. Ikke sjelden blir jeg tatt på sengen når kollektbøssene sendes rundt – og ofte blir det til at jeg må stikke hånden i jakkelomma og ty til hva som måtte finnes av småpenger der. Det er bibelsk og forbillig å gi sine gaver i skjul, men jeg skal i forfengelighetens navn innrømme at jeg ofte håper at sidemannen ikke legger merke til at det klirrer av litt for små mynter når jeg gir mitt bidrag. Ideelt sett burde det vel ikke klirre i det hele tatt.

Imens har det katolske Norge skrikende behov. Ekspansjonen er stor. Mange av kirkene våre er for små. Det feires stadig flere messer, stadig flere steder. Det planlegges to nye kirker i Oslo og en på Jessheim. Også i Sandnes og i Skien planlegges det kjøp. Valdres kapelldistrikt står uten egne lokaler. Flere steder i landet arbeides det med kjøp av kapell utenfor menighetssentrum. Mange menigheter trenger å utvide kirken eller å kjøpe nytt. Det er et enormt press på domkirken i Oslo, og den behøver etter hvert store oppgraderinger. Det ytres ønske om katolske gymnaser – og barnehager. Vi trenger et senter for arbeidsinnvan-

drere fra Øst-Europa. Vi er så velsignet at vi har godt med prestekall i Norge – og OKB har kjøpt og renoverer eget seminar for disse. Flere av ordenshusene har byggeprosjekter. Slik kunne vi bare fortsette.

Det koster å bygge. Det koster å ekspandere. Det koster å være Kirke.

Den norske stat har i internasjonal sammenheng en unik tilskuddsordning til tros- og livssynssamfunn, og 3/4 av inntektene til Kirken kommer som statstilskudd. Dessuten har givere i Tyskland vært enestående med oss, i en tid da vår etablering i landet vel var å anse som et knoppskytingsprosjekt. Nå blomstrer vi og er vel det største kristne trossamfunn utenfor statskirken. Det er på tide at Kirken i verdens rikeste land vann sine egne blomsterbed.

Denne uken kunne vi lese i Vårt Land at pinsevekkene i fjor registrerte 64 millioner kroner i gaver. I Frikirken og Misjonsforbundet ga hver giver i gjennomsnitt 9000 kroner innenfor ordningen med skattefradrag. Tallene for Den katolske kirke i Norge foreligger ikke ennå, men på listen over glade givere i kristen-Norge faller vi nok sørgelig langt ned.

Vel er det rett og rimelig at vi burde få ekstra tilskudd fra myndighetene for på en skikkelig måte å kunne møte den store arbeidsinnvandringen fra Øst-Europa – grunnen til den eksplosive økningen av antall katolikker i landet. Kanskje får vi det også. Uansett vil et slikt tilskudd aldri kunne dekke de

enorme utgifter vi står overfor. Vi kan ikke lene oss tilbake og forvente at andre skal ta ansvar. Vi må begynne å ta ansvar for Kirkens drift og behov selv.

Mange er selvsagt flinke til å gi – og noen gir så det svir. Ikke minst er mange forbillige i givergleden til Caritas – og til Broen (tusen, tusen takk!). For noen svir det med 50 kroner måneden. For andre svir det først når vi snakker om tusenlapper. Vår egen smertegrense er det kun vi selv som kjenner. Mon tro om ikke de av oss som bruker Kirken regelmessig og som vet at vi er avhengige av den, burde kjenne etter om smertegrensen virkelig er nådd.

Jeg er ofte barnslig nok til å tenke at det ville være moro å gi hvis jeg hadde hatt store summer å tilby. Tenk å anonymt kunne donere en hel kirke! Kjedeligere føles det ofte å gi når det man kan avse blir en bitteliten, og det kan oppleves som uviktig, dråpe i havet. Sammen kan vi imidlertid klare løftet. Om så få som 200 av oss ga 200 kroner i måneden, utgjør det til sammen 480.000 kroner. Skulle 1000 av oss ikke kjenne at det svir før vi gir 1000 kroner i måneden, snakker vi om til sammen 12 millioner kroner på ett år – og vi hadde nærmet oss totalkostnadene for en splitter ny kirke.

Tenk så moro!?

Men selv har jeg altså ikke engang tegnet autogiroavtale. Jeg tilstår.

Kristine Dingstad

BROEN - Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av: Norsk Katolsk Bisperåd.
Nr. 1. 2008 Årg. 49. ISSN 0804-9297
Oslo katolske bispedømme Tlf.: 23 21 95 03
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse: Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaksjonssekretær:
Kristina Solum (KS) Tlf.: 23 21 95 03

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS). Tlf.: 75 56 34 81
Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaktør:
Kristine Dingstad (KD)

Redaksjon:
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)
Per Einar Odden (i permisjon) (PEO)
Heidi Haugros Øyma (HHØ)
Gunnar Wicklund Hansen (GWH)

Grafisk utforming:
Peter Bjerke

Forsiden:
"DNA"
Illustrasjon: © iStockphoto

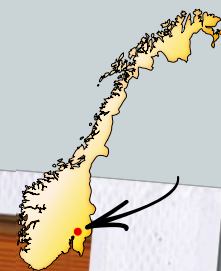
Trykk: JMS Mediasystem AS
Opplag: 27.000

Gaver til Broen fra utlandet:
DnB Nor Bank ASA
Postadresse
0021 Oslo

BIC: DNBNOKXXXX
IBAN: N00416022553767

St. Gudmund menighet

– Øvre Romerike



2. desember 2007 ble vi født og døpt.

Da kunne generalvikar p. Arne Marco Kirsebom (OKB), opprette St. Gudmund menighet på Øvre Romerike med biskopens dekret. Menigheten dekker kommunene Eidsvoll, Gjerdrum, Hurdal, Nannestad, Nes og Ulensaker – området omkring Gardermoen (Oslo lufthavn). Menighetens sentrum er Jessheim.

Vi har ikke kirke – og heller ingen tomt. Øvre Romerike er et stort pressområde i Akershus fylke. Flyplassen har skapt et eventyrlig tilbud om arbeidsplasser. Mange av "våre nye landsmenn" har kommet hit for å dekke det store behovet for kvalifisert arbeidskraft. Tomter er vanskelige å oppdrive. Prisene er skyhøye. Vi håper å skaffe en tomt i løpet av året.

Men vi har høymesse hver søndag. De første årene som messested hadde vi messe én gang i måneden i Jessheim kirke (DnK). Men vårt behov ble bare større og større! Vi ville ha høymesse hver søndag! Da leide vi først musikkrommet, og nå gymsalen på Skogmo skole. Søndager settes "kulissekirke" opp på dugnad. Vi er vanligvis 100-130 i messen. Vår prest, maristen Rory Mulligan, prøver å hjelpe oss med å bygge en "kirke-mellom-oss" mens vi venter på eget kirkebygg.

Utenlandsk innslag. Vi hadde messe på polsk en gang i måneden. Nå har vi startet med å inkludere et annet språk, på omgang, i vår norske høymesse. Det innebærer at en lesning og Evangeliet leses både på et fremmedspråk (polsk, vietnamesisk, osv.) og på norsk. Prekenen holdes på norsk. Erfaringen er kort, men lovende.

Kirkekaffe/kaker og kirkepølse/lompe. Det er lange reiseveier for mange, og vi har så mye å snakke om når vi ses. Derfor blir kirkekaffe/kaker noe vi lett kan samle oss om. I det siste halvåret har vi forsøkt kirkepølse/lompe i tillegg. Utsolgt hver søndag.



Første opptagelse i St. Gudmund menighet under innvielsesmessen.

Fredshilsen under innvielsesmessen.



Vi er glad at vi får noen til å organisere dette viktige trivselsinnslaget.

Vi er snart 900 i menigheten. De største gruppene er vietnamesere, filippinere og polske. Omtrent et par dusin andre nasjoner er representert. Det er over 100 etnisk norske. Vi vet at det er mange katolikker vi ennå ikke kjenner til. For eksempel hundrevis av gjestearbeidere fra Polen som bor her store deler av året. Og andre tilreisende som har sitt arbeid i forbindelse med Gardermoen flyplass.

Hvem var St. Gudmund den gode? Gudmund Arason ble født i 1161 på Island. Han var født utenfor ekteskap, av god slekt. Han var, ifølge Snorre, sønn av Are Thorgeirson, som falt i kamp for den norske jarlen Erling Skakke på Sørum i Romerike i 1167. Gudmund var da bare seks år, og han vokste opp uten far. Han ble presteviet i 1185. Han fikk rykte som en from og gudfryktig mann og som en som gjorde mirakler. Gudmund ble biskop på Island i 1201 og ble bispeviet i Norge 13. april 1203. Han prekte om fattigdommens salighet og mente at Kirken var blitt ledet på villspor i sin streben etter rikdom. Da Gudmund

kom i konflikt med de rike og mektige, måtte han flykte fra Island og søkte asyl hos erkebiskopen av Trondheim. Han tilbrakte minst åtte år i Norge og døde i 1237. På Gardermoen var det et "Hellige Gudmunds kapell". Kapellet brant ned siste gang i 1732. Vi mener valget av Gudmund for vår menighet "vil ivareta en katolsk tradisjon og gjenreise det nedbrønte kapellets ære". Vår kirke vil dertil bli viet St. Sunniva. Hun var også flyktning og innvandrer til Norge – som mange av menighetens medlemmer er i dag.

Prestekontor og møterom. Vi trenger et midlertidig lokale slik at vi kan huse "normale" aktiviteter. Det skal holdes møter av forskjellige slag. Ikke minst skal arbeidsgruppene og menighetsrådet ha et sted å møtes – for å arbeide med våre planer, økonomien, sosiale aktiviteter, kurser osv. I det hele tatt – vi må komme videre. Og – så må vi ha et kontor å treffe presten på.

Tore Dominicus Egeberg,
menighetsrådets leder

Diakonater i Kirken

Av Henrik v. Achen

Siden apostlene la hendene på syv menn i Jerusalem og ga dem i oppdrag å "gjøre tjeneste ved bordene" (Apg 6,3), har Kirken hatt diakoner. Det betyr "tjenere". Ganske snart ble også forkynnelse en sentral oppgave, jf Stefanus. Fra begynnelsen ble diakonene således gjennom håndspåleggelsen og deres virksomhet identifisert med Kirken. Apostelgjerningene nevner kriteriene for utvelgelsen: Diakonene skulle ha godt vitnesbyrd og være fulle av Ånd og visdom. I dag kalles det "viri probati", velprøvde (modne) menn.

DIAKONER HADDE EN SENTRAL ROLLE i oldkirken, men etter hvert ble diakonatet i praksis redusert til en kort periode før prestevielsen. Først med Vaticanum II ble diakonatet igjen en permanent geistlig stand for menn. Etter konsilet finnes det altså "permanente diakoner". Det nye var ikke bare at diakonatet kunne være permanent, men også at permanente diakoner nå kunne være gift. Dersom man er ugift når man ordineres, må man imidlertid love sælibat.

Diakonene har tre hovedoppgaver: Å ta del i liturgien, å drive sosial-karitativt arbeid, og å arbeide med forkynnelse, katekese og sjelesorg. Uansett om det nå er det sosial-karitative eller det kateketiske som utgjør hovedtyngden av arbeidet, er det tjenesten ved alterbordet som gir kraft og styrke til de andre oppgavene. Derfor er diakonens liturgiske tjeneste sentral. Han er imidlertid ikke ingen "superministrant", så det er avgjørende at den liturgiske tjenesten sees som en kilde til hans øvrige virksomhet.

Mange diakoner er ansatt i bispedømmer eller menigheter, dette gjelder spesielt i Tyskland og USA, der det også finnes flest diakoner. Flere har imidlertid også vanlige sivile verv, der tjenesten som diakon kommer i tillegg. Uansett om det nå er det ene eller det andre, betyr det at også liv og oppgaver til diakonens ektefelle i et visst omfang kan bli dradd inn i diakonatet, men dette er svært ulikt i omfang fra diakon til diakon. Diakonen har altså et "vanlig" familieliv, og som oftest også et vanlig yrkesliv. Han står midt i verden. I så måte kan man si at diakonen gir geistligheten i en menighet et bredere fundament, en større erfaringsbakgrunn. Det er imidlertid viktig at prestene og diakonene forstår seg komplementært, dvs. at de utfyller hverandre. Diakonene er ikke "halv-prester", men tjener menneskene på stedet som nettopp diakoner. De tjener menighetene der de er på

ulike måter, alt etter hva de nå særlig egner seg til og brenner for.

Det finnes ingen fast formel for en diakons oppgave, bortsett fra at den må hente næring fra den liturgiske tjeneste, og være rettet mot forkynnelse av evangeliet for menneskene. Helt vesentlig er ordinasjonen som utstyrrer diakonen til tjeneste for Kirken, og som også identifiserer ham med denne tjenesten, dvs. med Kirken. Å være en av Kirkens diakoner er ingen hobby eller et særlig fromt tillegg til et for øvrig vanlig liv som katolikk. I kraft av det uutslettelig preget som ordinasjonens sakrament gir, er diakon ikke først og fremst noe man gjør, men noe man er. Diakonenes ulike livserfaringer gjør det mulig å virke både sosialt, kateketisk, forkynnende og innen sjelesorg på en måte som ikke erstatter prestene, men som nettopp utfyller dem, slik at de sammen kan representere Kirken på stedet på best mulig måte.

I og med ordinasjonen, der biskopen legger hendene på kandidaten, mottar han et uutslettelig preg og innlemmes i bispedømmets geistlighet. Under ordinasjonen overrekkes evangeliebooken til den nye diakonen med ordene: "Motta Kristi evangelium som du nå skal forkynne. Se til at du tror det du leser, forkynner det du tror og lever etter det du forkynner". Hermed blir det tydelig hvordan tro, forkynnelse, liv og liturgi nødvendigvis må være vevd sammen i diakonens liv.

To diakonvielser

– "viri probati"

Lørdag den 5. januar 2009 fant det sted to høytidelige diakonvielser i Oslo katolske bispedømme. To av OKBs prestestudenter, Pål Bratbak og Nguyen Thanh Phu, ble diakonviet i St. Olav domkirke av biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo.

PÅL ANDRÉ BRATBAK er født den 30. mars 1978 i Oslo, hvor han har vært aktiv i St. Hallvard menighet. Pål begynte prestestudier for Oslo katolske bispedømme ved Allen Hall i London høsten 2002. Han ble innsatt som lektor våren 2004 og til akolytt i mai 2005. Den 14. august 2006 mottok han ordinasjonskandidaturet av biskop Eidsvig i St. Hallvard kirke. Hans ettårige menighetspraksis ble gjennomført fra 1. september 2004 til 1. juli 2005 i St. Svithun menighet i Stavanger. Siden juli 2005 har han studert ved Det pavelige universitetet Gregoriana i Roma, og han bor i Collegio Svedese.

NGUYEN THANH PHU er født 15. juli 1979 i distriktet Vung Tau i Vietnam (bispedømmet Xuan Loc). Han kom som båtflyktning til Norge i 1981, og familien bosatte seg i Kristiansand. Phu begynte prestestudiene for OKB i Allen Hall høsten 2001. Han ble innsatt som lektor våren 2004 og til akolytt i mai 2005. Sin ettårige menighetspraksis hadde han fra 1. september 2004 til 1. juli 2005 i Chiswick i London. I juli 2005 flyttet også Phu til Roma, hvor han tar siste del av prestestudiene ved Det pavelige universitetet Angelicum og bor i Collegio Svedese. Ordinasjonskandidaturet ble mottatt av biskop Eidsvig i St. Hallvard den 14. august 2006.

Oslo katolske bispedømme har per i dag seks prestestudenter. De er alle tilsluttet det nyopprettede St. Eystein presteseminar, som om ikke lenge får ferdigstilte og nyrenovertede lokaler i Akersveien 6 i Oslo. Prestestudentene som allerede har påbegynt sine studier utenlands, fortsetter imidlertid studieløpet der. De to kandidatene som ble diakonviet i januar, bor og studerer for tiden i Roma. Tre kandidater studerer ved Allen Hall i London; Per Einar Odden, Nguyen Duc Khiem og Marius Benedict Horn. Alexander Golding, som startet studiene i høst, bor i Akersveien og leser teologi ved Menighetsfakultetet i Oslo, som har inngått en samarbeidsavtale med Oslo katolske bispedømme om et studieprogram i katolsk teologi.

Med diakonvielsen av Pål og Phu, har OKB nå fem diakoner. Tre av disse er permanent; Henrik von Achen og Gunnar Wicklund-Hansen i Bergen og fr. Jan-Peter Langva OP ved St. Dominikus.



Fra diakonvielsen av Pål Bratbak og Nguyen Thanh Phu den 5. januar i St. Olav domkirke.
Foto: Vietnamesisk Pastorsalcenter.

Undersøkelse:

Innvandrerens pastorale behov og nasjonalsjelesorgen

Av Inger Th. Sannes Müller og Heidi H. Øyma

Foto: Julia Skorupska og Anna Maria Solum



Medlemmer av St. Olav menighets aspirant- og bamekor (Oslo).

Den katolske kirke er en verdenskirke, og i våre menigheter i Norge opplever vi dette daglig – med de gleder og utfordringer det innebærer. I praksis betyr dette at våre menigheter er sammensatt av mange ulike folkegrupper som har det felles at de er kristne med katolsk konfesjon.

Dette betyr i praksis at de ulike nasjonale gruppene har med seg sin egen troserfaring som kan se annerledes ut enn den norske. Ofte er menighetene preget av at etniske nordmenn er en av mange minoriteter, og dette kan føre til utfordringer på ulike plan.

Temaet *Innvandrerens pastorale behov* har vært på OKBs Pastoralråd (PRO) sin arbeidsplan i en lengre periode. Det ble i 2004-2005 utarbeidet en brosjyre med tittelen *Katolske asylsøkere og flyktninger i Norge – hvordan kan våre katolske menigheter nå dem?* Presterådet fikk saken oversendt, og i perioden 2005-2007 har PRO arbeidet med å forsøke å kartlegge nasjonale – også norske – gruppers pastorale behov.

Vi ønsket å kartlegge dagens status i menighetene, udekkede behov, menighetenes strategi i forhold til de ulike gruppene og fremtidsutsikter. 18 av de 20 menighetene i OKB svarte, de fleste ganske utfyllende. Fra spørserunden har vi fått følgende resultat, forsøkt sammenfattet etter spørreskjemaets inndeling:

Status

Mange menigheter kan skilte med tosifrede tall over nasjonal representasjon. I det nasjonale mangfoldet kan følgende grupper betegnes som store: Vietnamesiske, filippinske, polske, kroatisk, spansktalende og tamilske innvandrere. I noen menigheter utgjør vietnamesere majoriteten blant de

ulike nasjonale gruppene. Et unntak i forhold til nasjonal sammensetning er Asker og Bærum, som har norsk majoritet og et stort antall engelskspråklige innvandrere. Et annet særtilfelle er St. Olav menighet i Oslo, hvor ansvaret for nasjonalsjelesorgen er overført fra menigheten til OKB, og hvor det feires messe på nærmere 15 språk – og selv da er langt fra alle språkgruppers behov for nasjonale messer dekket.

Én nasjonal gruppe utmerker seg i mange menigheter: man skiller mellom gamle og nye polske innvandrere. Med de "nye" menes de siste års arbeidsinnvandrere som ikke har status som flyktninger og asylsøkere. Disse mottar ikke språklige og andre integreringstiltak som den norske stat ellers er forpliktet til å gi utlendinger. I enkelte menigheter bør man også regne litauere i denne gruppe av arbeidsinnvandrere. En egen artikkel om arbeidsinnvandringen kan leses på side 8.

Fellesarenaer

Messen

De fleste menighetene angir at de ulike gruppene vanligvis er representert etter størrelse på menighetens fellesarenaer enten det gjelder messe, katekese, dugnader eller annet. Som unntak angis gjerne at de spansktalende er underrepresentert, og at de nye polske arbeidsinnvandrere helst går til polsk messe, noe som kan for-

Fra en av de polske søndagsmessene i St. Olav domkirke i Oslo.



klares av det ovennevnte, nemlig at de ikke omfattes av den norske stats språkopplæringstiltak. Om det kan finnes andre forklaringsmodeller, blir ikke besvart i vår undersøkelse.

I de menighetene der det er store nasjonale grupper, som for eksempel vietnamesiske, polske, filippinske eller tamilske innvandrere, tilbys messen en eller flere ganger i måneden. Det angis likevel at det ikke nødvendigvis har noe å si for antall deltakere i søndagens messer på norsk.

Katekesen

Katekesen skal stort sett være på norsk, men delvis skorter det på lærerkrefter, og man tilbyr da de ulike nasjonale grupper katekese på morsmålet. Det kan også forekomme tilfeller hvor en katekeseklasse tilhører bare en nasjonal gruppe. Svært ofte foregår likevel katekesen på norsk selv om lærerkreftene er innvandrere.

Kirkekaffen

Når det gjelder kirkekaffe, angis det for det meste at det er de ulike gruppene som står for dette, dvs. at det er satt opp turnus for de ulike nasjonale gruppene. Noen menigheter rapporterer imidlertid at det er enkelte nøkkelpersoner som har påtatt seg oppgaven.

Dugnader

Dugnader kan være for eksempel vask av kirkebygget eller innsamling til et bestemt tiltak. Det oppgis at de fleste nasjonale gruppene er godt representert. Hver gruppe av en viss størrelse deltar i turnus med de andre. Der nordmenn er i mindretall, er de ofte del av et farverikt fellesskap av ulike små nasjonaliteter.

Menighetsråd

En representativ sammensetning av menighetsråd etter de nasjonale gruppene, finner vi i mange menigheter. Mange av de spurte menighetene oppgir at de store nasjonale gruppene gjerne har sitt medlem i menighetsrådet. Det er ofte et vietnamesisk, filippinsk og polsk rådsmedlem, bare unntaksvis består rådet av utelukkende etnisk norske medlemmer.

Caritas-grupper

Caritas eies av menighetene og mange har Caritas-grupper. Vi vet lite om hvorvidt innvandrere er representert og hvilke behov de evt. har.

Udekkede behov

Av udekkede behov er det lite som blir angitt. Et par menigheter nevner behov for messetekster på ulike språk

Ofte er menighetene preget av at etniske nordmenn er en av mange minoriteter, og dette fører til utfordringer på ulike plan.

og/eller tospråklige hefter på for eksempel polsk/norsk.

Flere menigheter tilbyr nå norskundervisning. Dette har inspirert andre menigheter til å danne samtalegrupper og undervisning for å øke kompetansen i det norske språket.

Et annet behov som oppgis, kommer fra noen menigheter med ikke-norsk prest, der nordmenn savner mulighet for skriftemål/sjelesorg på sitt morsmål. Dette er noe ulike nasjonale grupper også ser som viktig, og som OKB har imøtekommet ved å sende ut prester med minoritetsbakgrunn for å betjene de ulike gruppene så langt man har kapasitet til det. Det kan også antagelig være gunstig å styrke utdanningen av utenlandske prester med kurs i norsk kulturkunnskap.

En annen utfordring i flere menigheter er at det mangler tilbud til fransktalende afrikanere.

Det foreligger ingen undersøkelse om hvorvidt pastorale behov for sykesalving og skriftemål er dekket hos alle innvandregrupper (dette ble ikke nevnt i vårt spørreskjema). Det er heller ikke avklart i hvilken grad det finnes tilbud til eldre innvandrere.

Enkelte steder samarbeider menigheten med asyl- og flyktningmottak for å fange opp behov og informere om tilbud, noe alle menigheter kunne oppfordres til å gjøre.

Konklusjon

Messer leses på de ulike språk. Det virker som om de fleste menigheter har funnet en løsning på å tilby messe både på norsk og andre språk. Fellesarenaer som katekese, kirkekaffe, dugnader og ulike andre kirkelige arrangementer foregår etter hva menighetens behov og kapasitet tilsier.

Samlet sett gjør menighetene rundt om i OKB mye for å imøtekomme ønsker og behov hos de enkelte nasjonale gruppene. Det er imidlertid grunn til å gjøre oppmerksom på at det fort kan oppstå nye situasjoner som lett blir en utfordring for menigheten. Et godt og ferskt eksempel på dette er de siste års store arbeidsinnvandring fra EU-land.

(Rapporten er noe forkortet av Broens redaksjon.)

Følgende helt konkrete ønsker kom inn fra menighetene:

Polske messelesninger med kommentarer tilgjengelige på www.katolsk.no for utskrift og distribusjon i kirkene. Dette er nå innført takket være et samarbeid mellom Informasjonstjenesten og p. Pawel Wiech.

Tilsvarende ark på fransk og spansk.

Tospråklige messefoldere norsk-polsk, norsk-spansk etc. Disse er nå under produksjon i Informasjonstjenesten.

Kirken

og arbeidsinnvandringen

– hjelp fra Hanssen?

DEN STORE TILSTRØMMINGEN av særlig arbeidere fra Polen har skapt et stort press på Den katolske kirke i Norge. Ca. 90% av alle polakker er katolikker, og dette er Europas mest aktive kirkegjengere. Kapasiteten i mange av våre kirker er sprengt, og i domkirken i Oslo, hvor det feires hele fire søndagsmesser på polsk, samt polske messer hver ukedag, kommer gjerne ikke alle troende inn i kirken.

Hvor mange polske arbeidsinnvandrere som befinner seg i Norge per dags dato, er noe uvisst. Mange anslår rundt 100.000. I tillegg kommer kanskje så mange som 20.000 litauere.

I særlig Oslo, Bergen, Stavanger og Kristiansand er kapasiteten sprengt i den grad at vi trenger nye eller utvidede kirker. Bare i Oslo-området er det behov for i alle fall to nye. Også i Drammen og Tønsberg er det trangt om plassen. I OKB er det de siste årene ansatt flere polske prester for å møte behovene, men enda er ikke dette nok.

Sosiale behov

I tillegg til at våre kirker er for små, er det store sosiale behov som skal møtes. Gjennom Kirken søker man sjelesorg i utvidet betydning; det kan innbefatte norskopplæring, boligformidling, arbeidsformidling, veiledning i norsk byråkrati, oversettelse av dokumenter, hyggetreff, samtalegrupper, skole og religionsundervisning. I tillegg får man i Kirken også et sosialt fellesskap med landsmenn. Mange av våre menigheter gjør en enestående innsats for å møte utfordringen.

Giske sa nei

Oslo katolske bispedømme søkte i 2007 Kirke- og kulturdepartementet om ekstra tilskudd på 30 millioner over to år, for å kunne håndtere situasjonen på en forsvarlig måte. Departementet avsto, med begrunnelse i regelverket for tros- og livssynssammenheng.

Arbeidsinnvandrere betaler skatt som oss andre, uten at "kirkeskatten", som



Statsråd Bjarne Håkon Hanssen (Ap) og biskop Bernt Eidsvåg Can. Reg. av Oslo. Foto: regjeringen.no

alle betaler over skatteseddelen, kommer Den katolske kirke til gode. For å utløse statsstøtte må medlemmer av trossamfunn nemlig ha norsk personnummer. Det har ikke denne gruppen. Dermed står Den katolske kirke i Norge i den situasjon at vi betjener langt flere enn vi får støtte for. Per dags dato er det ca. 56 000 registrerte katolikker i Norge – altså katolikker med norsk personnummer. I virkeligheten er det rimelig å anslå at det befinner seg rundt 200 000 katolikker i landet – og svært mange av disse bruker Kirken regelmessig.

Håper på Hanssen

Etter avslaget fra Giske, fattet imidlertid arbeids- og inkluderingsminister

lige, f. eks. Cicignon i Fredrikstad og Trondhjem. For å stimulere handelen i Nord-Norge hadde enkelte byer begrenset eller fullstendig religionsfrihet i perioder.

– Det var bare en grunn til Kongens imøtekommenhet overfor hovedstadens katolikker i 1843, nemlig at de var arbeidsinnvandrere av en type staten så seg tjent med – fra den franske generalkonsul til den italienske gipsmaker. De 32 Christiania-borgere som undertegnet petisjonen til Karl Johan, hadde alle utenlandske navn. Ingen av dem, heller ikke deres første prest, hadde til hensikt å drive misjon i Norge.

Den rollen Den katolske kirke har for innvandrergreper, utfordrer oss også.

Statsråd Bjarne Håkon Hanssen

Bjarne Håkon Hanssen interesse for den spesielle situasjonen, og den 17. januar gjorde statsråden og en delegasjon fra departementet et svært positivt besøk til OKB. Biskop Eidsvåg innledet ved å beskrive Den katolske kirke i Norge som en innvandrerkirke:

– Katolsk religionsutøvelse var forbudt i Norge fra Reformasjonen til 1843, for hovedstadens vedkommende, i 1845 for resten av landet. Når det imidlertid var nødvendig eller ønskelig fra kongens/statens synspunkt, var man lempelige. Katolske leiesoldater og offiserer fikk ha med egne geist-

– Og dette har, men visse nyanser, vært Kirkens viktigste oppgave i Norge: Å ta vare på katolikker som kom hit fra andre deler av verden. Dessuten har man – mange ganger med en viss undring – tatt imot norske konvertitter. Og en stor del av disse – om vi snakker om det 19. eller 21. århundre – har hatt en utenlandsk katolsk ektefelle, eller de har selv bodd i utlandet i mange år.

– Typiske norske katolikker i 19. århundre var for eksempel tyske bergverksfolk, østerrikske porselensarbeidere i den nystartede bedrift

Porsgrunn, sjøfolks spanske, portugisiske og engelsktalende koner, italienske, polske og tyske håndverkere. I 1900 var det knapt 2000 av dem, og frafallet var betydelig; i 1950 var det knapt 4000; i 2000, hvis vi teller med de uregistrerte, ca. 50 000.

– Hvem var de nye? Konvertitter var 50 til 100 i året, altså en tallmessig ubetydelig gruppe. Større grupper var i 1970- og -80-årene vietnamesere, polakker og chilenerne, praktisk talt alle flyktninger. Senere tamiler fra Sri Lanka, de fleste flyktninger, filippinere, de fleste av dem ansatt i helsevesenet eller gift med nordmenn.

– Den store forandring kom i 2004, og den er ganske overveldende. Vi regner med at antall katolikker som til enhver tid befinner seg i dette bispedømmet er firedoblet de siste fem år, og at vi er minst 200 000. Dette er en vekst vi ikke var forberedt på, eller har materielle forutsetninger til å takle. For å sette tingene litt på spissen, har vi utgifter for 200 000, og inntekter for 50 000. Bedriftsøkonomisk er dette problematisk, selv om jeg antar at det bare interesserer dette departementet i den utstrekning vi kan sies å være en positiv faktor når det gjelder de nye innvandreres integrering i det norske samfunn.

– Dette vil jeg forsøke å rimeliggjøre: Den katolske kirke er prinsipielt universell og ikke nasjonal. Siden 1843 har vi måttet få utlendinger av de forskjelligste bakgrunner til å be sammen og arbeide sammen, og vi gjør det stadig i dag. Vårt presteskap og våre ordenssøstre er for flertallets vedkommende også kommet hit fra utlandet for å hjelpe sine landsmenn til rette.

– Norge er et sekulært samfunn, og det kan være vanskelig å få gehør for den virkelighet vi kjenner, at våre innvandrede katolikker i regelen bare kjenner og har tillit til én institusjon, og det er Kirken. De søker ikke sin vei inn i det norske samfunn gjennom idrettslag eller fagforening – selv om vi anbefaler dem begge deler. For svært mange av dem er det Kirken de kommer til med sin nød eller i sin ensomhet. Og jeg tror vi kan si at vi gjør så godt vi kan, men vår kapasitet er sprengt og vi kjører, om ikke bevisst, så fordi vi ikke har noe annet valg, inn i en økonomisk krise for å gjøre dette.

Flere

Fascinerende

Kulturreiser

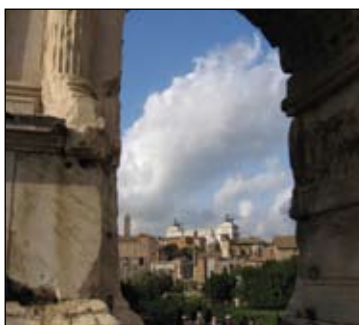
Våre populære turer til Birgittasøstrenes klosterhoteller fortsetter i 2008



Tradisjonen tro ...

... feirer vi påsken i sjarmerende LUGANO! 17. - 24. mars

UTSOLGT!



Opplev Roma 28. april - 3. mai eller 3. - 9. oktober

Bli med Liv Siri Holst Larsen (kunsthistoriker)

Daglige vandringer i kunstens Rom.

Vi bor hos Birgittasøstrene på Piazza Farnese.

LS Holst – NK Larsens Bureau
Tlf. 71521170/64939315
www.nklarsen.no



Statsråd Hanssen ga derved sin respons:

– Vi har den siste tiden blitt stadig mer klar over Den katolske kirkes posisjon i forhold til arbeidsinnvandringen – at man gjør mye mer enn det man kanskje regner som vanlig kirkelig aktivitet. Derfor er utgangspunktet vårt at vi er positive til samarbeid, slo statsråden fast.

– Vi ser at vi er avhengig av en frivillig sektor, folk som har engasjement utover det å jobbe i staten. Vi i departementet har fanget opp at ingenting er viktigere for våre nye arbeidsinnvandrere enn Den katolske kirke. Derfor er det viktig for oss med et nært samarbeid.

– Den rollen Den katolske kirke har for innvandrergupper utfordrer oss også. Vi må tenke gjennom hvorvidt vårt system er innrettet på dette. Vanlige norske

menigheter gjør også en god jobb, og det er jo slik at vi ikke kan forfordele noen. Det som imidlertid skiller Den katolske kirke fra mange andre, er det enorme omfanget vi her snakker om. Her har vi store dimensjoner – og det utfordrer vårt system. Dette må vi tenke grundig gjennom.

– Vi er takknemlige for det dere gjør. Det er polakkene som bygger Norge for tiden. Jeg håper biskopen vil bringe videre en takk for den jobben som gjøres.

Positive toner fra Hanssen, som også fra Stortingets talerstol den 6. februar, på spørsmål fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen (KrF), ga signaler om et mulig tilskudd over statsbudsjettet i 2009.

KD

Forslag til ny ekteskapslov:

Spiller det noen rolle?

Spiller det noen rolle hva man tror og ikke tror? Hvilken religion, nasjonalitet, hudfarge, kjønn, legning man har? Har vi ikke i årevis feiret det fargerike fellesskapet og det store mangfoldet? Toleranse er den dyd vi alle bekjenner oss til, og det innebærer at hver og en må leve med at ikke alle synes som en selv, ikke bare når det gjelder smak og behag, men også i viktige spørsmål.

FOR TIDEN er et slikt viktig spørsmål på dagsorden: Framlegget til ny ekteskapslov som sidestiller homofilt og heterofilt samliv, sikrer full likebehandling ved ekteskapsinngåelse, og som også vil sikre homofile rett til adopsjon og kunstig befruktning på linje med heterofile par.

Det er et interessant eksperiment. Det ser per i dag ut til at regjeringen har flertall i Stortinget for å få gjennomslag for loven. Her vil man med demokratisk flertall gjøre sitt for å relativisere betydningen av den institusjonen alliansen mellom mann og kvinne er og har vært til alle tider i alle sivilisasjoner – en grunnleggende enhet, ansett for å være god og nyttig for samfunnet – og sidestille den med andre samlivsformer.

Det prinsipielt interessante er at man er villig til å sette det biologiske utgangspunktet og forståelsen av forskjellen på mor og far i parentes, som om foreldreskap er en sosial konstruksjon som like gjerne kan erstattes med noe annet. Mens det i alle andre sosiale sammenhenger fokuseres på betydningen av komplementaritet mellom kjønnene, når menn skal inn i barnehager og småskolen og kvinner i realfag og styrerom, så gjelder det

av denne relasjonen, hvor vesentlig den er for den personlige utvikling og evnen til relasjoner med andre. Dette er et stadig tilbakevendende tema når kolleger i denne "bransjen" møtes. Hvor avgjørende viktig denne relasjonen er, ser man først når den ikke fungerer: Erfaring av svik, avvising, overgrep, skaper enda dypere sår når det er begått av de nærmeste. Dette blir veldig tydelig i klostresammenheng, hvor man er henvist til å leve tett på hverandre uten muligheter til å flykte verken fra andre, seg selv eller sin egen historie.

Det kan ikke gjentas ofte nok at barn har krav på en mor og en far, men voksne har ikke krav på barn. Selvsagt finnes det dårlige (biologiske) foreldre, og selvsagt kan homofile være like gode eller dårlige omsorgspersoner som heterofile. At mennesker som bor sammen gjerne vil gjøre det i ordnede forhold, er også forståelig. Det har homofile som ønsker det full mulighet til i rammen av partnerskaploven.

Så hvorfor tukle med ekteskapet? Et argument kunne jo være at ekteskapet som institusjon allikevel knaker i sammenføyningene, men hva skulle da vitsen være med å ta etter? Og i

Hvis vi nå er så tolerante at vi godtar det meste, hva er da vitsen med å presse alt inn i én mal?

altså ikke homofiles rettigheter. Men nå er det slik at det bare er én grunn til at ekteskapet har vært omfattet med særlig beskyttelse av lovverket, og det er hensynet til barna.

Forholdet foreldre-barn er noe av det mest fundamentale – og derfor sårbare – som finnes. Mange års erfaring med å ta imot noviser i klosterlivet har lært meg noe om betydningen

stedet for å ta enda et skritt i retning av å relativisere ekteskapets egentlige betydning – barna – så burde lovgiverne være opptatt av det motsatte: Å styrke det og legge til rette for å skape best mulig rammer for å ta imot og oppdra barn.

At alt er relativt og kan diskuteres, er uproblematisk som akademisk øvelse, men ikke i oppdragelsen. Den

forutsetter trygghet, forutsigbarhet og faste rammer, i tillegg til mengder av kjærlighet, selvfølgelig.

Voksne mennesker må organisere livene sine som de vil, det er deres ansvar, men i denne sammenheng er ikke voksnes rettigheter så interessante. For en tid tilbake var det to oppslag samme dag i samme dagsavis. Det ene gikk på retten til anonym sædgiving – det andre var om tyskerbarn som ytret et legitimt ønske om å bli kjent med sitt faderlige opphav. Hvilke erfaringer skal vi høre på? Voksne som vil ha barn for enhver pris, eller barn som vil vite hvor de kommer fra?

I kampen for homofiles rettigheter fremheves gjerne det naturlige ved homofili. Men da bør man i rettferdighetens navn også erkjenne de naturlige forskjellene mellom homofilt og heterofilt samliv. Dette er ikke å legitimere diskriminering; diskriminering er nettopp å *ikke* vise respekt for ulikheter. Og hvis vi nå er så tolerante at vi godtar det meste, hva er da vitsen med å presse alt inn i én mal, og insistere på at det som er ulikt skal

bli likt? Late som om biologien ikke eksisterer? Avskaffer man diskriminering ved å late som om forskjeller ikke finnes? Er ikke det beste middel mot diskriminering nettopp å lære å godta forskjeller?

Det skal stor ideologisk overbevisning til, og enda mer makt for å gjennomføre dette. Dessverre ser det ut til at makten står på relativismens side.

Barn har krav på en mor og en far, men voksne har ikke krav på barn.

Så kan man også stille spørsmål ved hvor stort markedet for "likekjønnede ekteskap" er. Etter 14 år med partnerskapsloven er det inngått 1808 partnerskap i Norge (Kilde: Statistisk årbok 2006). Det vitner ikke akkurat om et presserende behov. Vil markedet for "likekjønnede ekteskap" være større? For så presserende må det ha vært, når regjeringen har tatt seg så liten tid til behandlingen av denne sa-

ken. Høringstiden var kort og høringsinstansene utvalgte. Fra kirkelig side var det i utgangspunktet kun tre organisasjoner som var tatt ut; alle tre *hasard* tilhengere av en liberalisering av kirkens syn på homofilt samliv.

Likestillingsdepartementet hadde fått hjelp fra Kirkedepartementet når det gjaldt utvelgelsen av kirkelige høringsinstanser, kunne de opplyse. Det er jo interessant at den statsråd som også utnevner biskoper skal ha rett å bestemme hvem som er verdige til å uttale seg i store og grunnleggende spørsmål også for kirkene. Reaksjonene har som kjent ikke uteblitt. Agder-biskopen og Oslo katolske biskop ba regjeringen trekke lovforslaget, mens andre har påpekt at fremgangsmåten er totalt udemokratisk, og det i en sak som er av en så omfattende og grunnleggende karakter.

Så får vi se om viljen til å lytte fremdeles er til stede.

ABH

(Innlegget har tidligere stått på trykk i Stavanger Aftenblad)



"Solnedgang for ekteskapet?" Foto: © istockphoto.com

Pave Benedikts andre encyklika:

Av p. Fredrik Hansen

Spe salvi

30. november 2007 offentliggjorde pave Benedikt sin andre encyklika: "Om det kristne håp". Som med andre pavelige dokumenter ble encyklikaen kjent under de første ordene i teksten: "Spe salvi", siden den åpner med et sitat fra Paulus' brev til romerne: "spe salvi facti sumus" – i håpet er vi frelst (8,24).

SOM I SIN FØRSTE ENCYKLIKA, *Deus caritas est*, "Om kristen kjærlighet", begynner paven Spe salvi med å se nærmere på begrepet både i forhold til den kristne tro og den moderne verden. Deretter tar han for seg vanlige spørsmål eller utfordringer i hva håp innebærer og er. Til slutt ser han på hvordan det uttrykkes i Kirken og den enkelte kristnes liv. Denne artikkelen søker å presentere et par av de mer sentrale punktene i pavens encyklika, som anbefales på det varmeste.

Sammenhengen mellom tro og håp i Bibelen

Paven begynner med å se nærmere på noe av det bibelske grunnlag for det kristne håp. Han understreker at håpet er så sentralt i Bibelen, at det i flere tekster står nærmest synonymt med tro. Denne sammenhengen er først og fremst tydelig i brevene i Det nye testamente hvor det kommer klart frem at de første kristnes møte med troen innebar et skjellsettende møte med den ene og sanne Gud (i motsetning til de mange falske hedenske guder) og med løftet om frelse, det evige liv (til forskjell fra de hedenske religioners usikkerhet og tomhet). Troen ble med andre ord først og fremst et møte med håp. Paulus minner efeserne på dette. Han sier at før de kom til troen var de "uten håp og uten Gud i verden" (Ef 2,12), mens de nå i troen har enhet med Gud, og lever i det håp som møtet med Jesus Kristus gir.

Det evige liv

Håpets mening i kristendommen er uløselig knyttet til det evige liv. Håp handler ikke bare om dette liv, men peker også fremover til en permanent løsning på våre vansker og det som tynger oss idag. Paven stiller her et meget viktig og stadig mer relevant spørsmål: "Er den kristne tro også for oss i dag et håp som endrer våre liv og gir oss liv?" (art. 10)

Dette spørsmålet stiller oss overfor en sentral del av den rolle håpet skal spille i våre liv. Vår tro innebærer ikke noe egoistisk eller innadventd forhold til Gud, men kaller oss ut: Til å bringe troen til andre, og til å la troen gjennomtrengte våre liv og prege alt vi er og gjør. Så også med håpet. Lever vi i håpet? Håpet om Guds kjærlighet, den kjærlighet til oss mennesker som førte Jesus til oss, og som muliggjør frelsen: "For så høyt elsket Gud verden, at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på han ikke skal gå fortapt, men ha evig liv." (Jn 3,16)

Paven understreker denne sammenhengen ved å vise til den klassiske dialogen som leder inn i dåpsritualet, hvor presten etter å ha spurte foreldrene hva barnet heter, spør: "Hva ber dere om av Kirken?", "Tro." er svaret, og presten spør så: "Hva gir tro deg?", hvor svaret lyder "Evig liv." Foreldrene søker troen for sitt barn fordi det åpner døren for det evige liv, noe som også er tilfelle idag. Å tre inn i Kirken handler ikke bare om menneskelig fellesskap, det handler også om troen, tilhørighet i Kirkens sakramentale liv, og til slutt det evige liv hos Gud, som vi setter vår lit til og håper på.

Det kristne håps kjennetegn

Men så melder spørsmålet seg: "Hva er håp?" Eller som paven spør "Hva kan vi håpe på?" (art. 24) Pave Benedikt svarer entydig med det Paulus kalte den største av de teo-

logiske dyder, nemlig kjærligheten (1Kor 13,13). Håpet, som paven sier, er uløselig knyttet til troen, troen på frelsen og det evige liv. Håp i denne sammenheng handler ikke om en vill og tvilsom gjetning om fremtiden ("Jeg håper det blir fint vær i morgen."), men om en sikkerhet som kommer fra håpets kilde, Gud selv, og som styrkes ved troens gave, Den hellige Ånd. Siden håpet finner sitt uttrykk i troen (gitt av Gud), trygges i løftet om frelsen (gitt av Gud), fullføres i det evige liv (gitt av Gud), blir vårt håp primært Guds kjærlighet, den evige, uendelige, gjennomtrengende kjærlighet, som er det klareste uttrykk for Guds forhold til oss mennesker. "Og vi har lært å kjenne den kjærlighet Gud har til oss, og vi har trodd på den. Gud er kjærlighet, og den som blir i kjærligheten, blir i Gud og Gud i ham." (1 Jn 4,16 – innledningen til pavens første encyklika, *Deus caritas est*)

Pavens encyklika er fullspekket av forbilder i håpet, fra fortid og nåtid, som alle på ulike vis vitner om håpets styrke og kraft i det liv som tar det imot og lar det lyse frem. Det er verdt å fremheve to av disse:

St. Josefine Bakhita

Den afrikanske helgenen St. Josefine Bakhitas liv gir oss et bilde på hvor sterkt håp er, og hvordan det kan forvandle liv. Josefine ble født i Darfur i Sudan rundt 1869. Som niåring ble hun kidnappet og så solgt som slave fem ganger. På grunn av daglige piskeslag gikk hun hele sitt liv med 144 sår på kroppen. Etter å ha blitt solgt til en italiensk diplomat, kom hun til Italia. Her skulle hun møte en herre og mester som ikke bare var den rake motsetning til hennes tidligere herrer, men som også forandret hele hennes liv og syn på livet. I møtet med Jesus Kristus og den kristne tro lærte hun at Gud ikke bare kjente henne, ikke bare hadde skapt henne, men også virkelig elsket henne. Og mesteren Jesus Kristus, Herren over



St. Josefine Bakhita

alle herrer, hadde latt seg piske for henne og ventet på henne ved Fade-rens høyre hånd. Dette håp hun lærte å kjenne i troen første henne til frelse – ikke lenger anså hun seg kun som en slave, men som et Guds barn, i frihet. Hun ble døpt, fermet og mottok første-kommunion fra patriarken i Venezia 9. januar 1890, og trådte senere inn i kloster. Hun reiste over hele Italia og fremmet Kirkens misjonsarbeid. Så stort var det håp troen hadde gitt henne, at hun ønsket at alle mennesker skulle få del i det.

Kardinal Nguyen Van Thuan

Fra nyere tid peker paven på den vietnamesiske kardinal, Frans Xavier Nguyen Van Thuan, som døde i 2002, og som Kirken idag vurderer for salig-kåring. Han ble født inn i en gammel kristen familie i 1927, og bestemte seg tidlig for å bli prest. Etter studier i Roma ble han rektor ved presteseminaret i Hue, og senere biskop i Nha Trang. Som bispemotto tok han *Gaudium et Spes*, "Glede og håp", fra Det andre vatikankonsils konstitusjon om Kirken i verden av i dag. I 1975 ble han koadjutor-erkebiskop av Saigon, men på grunn av kommunistenes erobring av byen kunne han ikke overta ansvaret for erkebispedømmet. Han ble fengslet kort tid etterpå, og satt tilsammen 13 år i fengsel, derav 9 år i isolasjon. I boken om sitt liv, "Veier til håp", beskriver han hvor viktig troen, og det håp troen gir, var i fengsel, og

hvordan bønn og samtale med Gud styrket ham, og ledet ham etter å ha sluppet ut av fengsel til å reise over hele verden å forkynne håpet som Kristus har trygget oss i, et håp som førte ham fra nærmest fullstendig håpløshet, til å kunne styrke andre i håpet.

Veier til håp i våre liv

Et gjennomgående tema i pavens encyklika er at håp er virkningsfullt. Håpet peker på at troen ikke bare handler om informasjon, det er ikke bare en samling av påstander og fakta som overføres fra et menneske til et annet om noe som skjedde i Israel for 2000 år siden. Håp grunnlagt i Jesus Kristus gjør noe med våre liv, det har en effekt. Håpet er knyttet til frelsen, da det er frelsen vi endelig håper på, frihet fra død, fra synd, fra det ondes grep.

Paven avslutter med tre "situasjoner" som lærer oss håp, og som fremmer det sanne kristne håp i oss som tror. Først, bønn. I bønn lærer vi Gud å kjenne, og kommer i kontakt med troens utgangspunkt og mål. Samtidig opplever vi i bønn et fellesskap som selv ikke menneskelig ensomhet, mismot, angst eller enorm uro kan gå imot eller svekke. I bønn lærer vi at Gud er med oss, Gud våker over oss, Gud sendte sin Sønn for vår frelse, og Gud lytter.

For det andre, handling og lidelse. I handling, i arbeid eller virke for vårt og andres beste, uttrykker vi håp – håpet om en bedre fremtid. Noe av det samme skjer i våre lidelser, vi ser frem imot en slutt på lidelsene, og håper på noe bedre. I begge situasjoner møter vi også vår egen manglende vilje til å løse alle vansker og problemer (og da særskilt det onde). Dette

Encyklikaen **Spe Salvi** utgis på norsk på St. Olav forlag i løpet av 2008.

Pavens første encyklika, **Deus Caritas Est**, utkom i norsk oversettelse på St. Olav forlag i 2007. Den kan kjøpes i eller bestilles fra St. Olav bokhandel (e-post: bokhandel@katolsk.no eller tlf. 23 21 95 55.)

fører oss videre til et dypere og mer evigvarende håp – håpet om Guds frelse og seier i og for verden.

For det tredje, dommen. Helt siden den første kristne tid har de troende sett sine liv, ikke bare i lys av Jesu frelsesverk på Golgata, men også i lys av hans endelig verk for oss: "han skal komme igjen for å dømme levende og døde, og hans rike skal vare evig". Dette sitatet oppsummerer på mange måter pavens tre "situasjoner" hvor vi lærer håp. Setter vi vår lit til dette, vet vi at ensomhet, manglende fremskritt, lidelse og andre vansker ikke kan stå imot Gud, og at Gud ved tidenes ende skal "rydde opp" og la sitt rike stråle frem.

Etter en encyklika om kjærlighet og en om håp, er det kanskje nærliggende å tenke seg at pavens neste encyklika vil omhandle tro, slik at han har gjennomgått de tre teologiske dyder: Tro, håp og kjærlighet.



Mars

At betydningen av forsoning mellom enkeltmennesker og folkeslag må bli forstått, og at Kirken ved sitt vitnesbyrd sprer Kristi kjærlighet.

At kristne som rundt om i verden blir forfulgt på mange vis, modig må fortsette – med Den hellige Ånds hjelp – å vitne om Guds ord.

April

At de kristne ikke må gå trett av gjennom sin livsstil å forkynne at Kristi oppstandelse er kilden til håp og fred i det moderne samfunns innfløkte situasjon.

At de unge kirkenes fremtidige prester må bli stadig bedre utdannet og formet kulturelt og åndelig.

Menneskeverd

– fra livets begynnelse ...

Oslo katolske bispedømme og Norges Unge Katolikker har i flere år vært støtteorganisasjon for Menneskeverd, en organisasjon som arbeider for å verne om menneskelivet fra befruktning til en naturlig død. Menneskeverd arbeider spesielt med temaer knyttet til de sårbare fasene av livet, blant annet med områdene abort, bioteknologi og aktiv dødshjelp. Broen har tatt en prat med Menneskeverds generalsekretær, Liv Kjersti Skjeggestad, for å bli bedre kjent med organisasjonens viktige og gode arbeid.



Liv Kjersti Skjeggestad og Menneskeverds ungdomssekretær Peter Walseth. Foto: Christina Ek.

– Kan du fortelle litt om organisasjonen Menneskeverd?

– Menneskeverds arbeid bygger på det kristne menneskesynet og Lejeune-erklæringen. De sier begge at alle mennesker er like mye verdt, fra befruktning til en naturlig død. Lejeune-erklæringen ble utarbeidet av blant andre den franske legen Jérôme Lejeune, som fant årsaken til Downs syndrom. Menneskeverd vektlegger en profesjonell og saklig tilnærming til temaene vi arbeider med. Organisasjonens kjerneverdier er respekt, likeverd, ærlighet og grundighet. De preger organisasjonens arbeidsmåte og virkemidler. Vi har nesten 10 000 medlemmer, cirka 40 støtteorganisasjoner og lokale lag, grupper og kontaktpersoner over hele landet.

– Driver aktiv lobbyvirksomhet mot sentrale myndigheter, driver utstrakt opplysningsarbeid mot ungdom, deltar aktivt i samfunnsdebatten, kontakt med journalister, gir ut Norges eneste livsvern-magasin (Vern om Livet), fanger opp og studerer trendene i

samfunnet på temaene abort, bioteknologi og aktiv dødshjelp, alliansebygging med kirkesamfunn, menigheter og organisasjoner, produserer og selger undervisningsmaterieell til skoler, konfirmanter, temagrupper, arrangerer seminarer, holder foredrag og deltar på temasamlinger og deler ut Livsvernprisen en gang i året.

– Hva er de viktigste sakene Menneskeverd arbeider med for tiden?

– Senabort! Vi arbeider med å gå gjennom statistikken og bli kjent med hvilke indikasjoner som gir avbrudd sent i svangerskapet. Helsepersonell og foreldre tar kontakt med oss og forteller om tilfeller som er i skjæringspunktet av hva loven sier. I denne sammenheng er vi opptatt av å peke på urimeligheten i at noen sorteres bort på grunn av egenskaper og "avvik". Astrid Alvim er i denne sammenheng viktig å nevne. Hun har tatt initiativ til et opprop for annerledesbarna som er stilet til Sylvia Brustad.

– Vi utarbeider et lovforslag i etterkant

Jeg har tro på en holdningsendring i landet vårt. Hvis jeg ikke hadde hatt det, kunne jeg aldri hatt den jobben som jeg har.

av Overhalla-saken der en gravid kvinne ble drept. Gjerningsmannen ble ikke dømt for drapet på de syv måneder gamle tvillingene som døde forårsaket av drapet på moren. Det er prinsipielt viktig at samfunnet erkjenner at et barn som snart skal bli født har verdi som et eget individ. Og det er viktig at man straffes for de liv man faktisk har tatt. I denne saken samarbeider vi med Stine Maries Stiftelse. Vi har og fått støtte av Foreningen for voldsofre.

– Vi arbeider videre for å bidra til en åpenhet knyttet til blant annet abort. Om ikke alltid Menneskeverd synes, ser vi betydningen av å støtte opp mennesker som står fram og forteller sin historie. Vi er og i kontakt med helsepersonell som står i vanskelige situasjoner i jobbsammenheng.

– Vil også nevne Livsvernprisen 2008, som vi delte ut 5. februar i Oslo. I år var det dokumentarist Margreth Olin som fikk prisen for å synliggjøre menneskets verdi gjennom sine ærlige dokumentarer. I en tid da vi måles og vurderes etter funksjonalitet og egenskaper, bruker Olin kameraet til å fange opp og formidle enkeltmenneskets iboende verdi. To eksempler er filmene "Onkel Reidar" og "Dei mjuke hendene".

– *Hvordan ser dere på Den katolske kirke som samarbeidspartner?*

– Vi er veldig takknemlige for det samarbeidet vi har med Den katolske kirke. Spesielt oppmuntrende er det å ha Norges Unge Katolikker som støtteorganisasjon. Det er alltid motiverende å vite at ungdom er engasjert i disse sakene. Vi har Den katolske kirke representert i både styre og utvalg i Menneskeverd. Vi ser et stort potensial i samarbeidet med dere i de livsviktige temaene Menneskeverd arbeider med.

– *Hvordan kan den gjengse katolikk støtte Menneskeverds arbeid?*

– Først og fremst ved å bli medlem. Det koster kr 400,- pr år, litt over en krone om dagen. I tillegg kan man bli fast giver og bidra til en stabil og forutsigbar økonomi. Vi har mange viktige saker å jobbe med, og ønsker oss en større stab og flere som kan reise på skolebesøk. Har man en bedrift som ønsker å sponse Menneskeverd, er man hjertelig velkommen.

– *Hvordan kan Menneskeverd hjelpe katolske menigheter som vil arbeide med disse felles anliggender?*

– Vi lanserer snart et konsept som heter "partnermenighet". Det vil si at en menighet kan gå inn i en relasjon med Menneskeverd som gir gode muligheter for å bli oppdatert og engasjert. Det medfører ingen forpliktelser, men er en døråpner for menigheter som vil stå opp for livet. I tillegg har vi snart klart et multimedieverktøy til bruk i skoler og menigheter. Da blir det enkelt å ta opp livsverntemaer i kirkesammenheng. CD-en inneholder filmklipp, informasjon, presentasjoner og mye, mye mer.

– *Har du et budskap til katolikker i Norge?*

– Mitt budskap til katolikker er det samme som til alle andre: Hold deg oppdatert på hva som skjer, engasjer deg. Innta en aktiv holdning. Gi tilbakemelding og respons til mennesker du synes gjør en god jobb og som stiller seg fram. Jeg har tro på en holdningsendring i landet vårt. Hvis jeg ikke hadde hatt det, kunne jeg aldri hatt den jobben jeg har. Spesielt motiverende er det å møte ungdom som reagerer sterkt på for eksempel den sorteringen som foregår i landet vårt av ufødte med "uønskede egenskaper". Jeg tror det kommer en motreaksjon på det som har skjedd og det som skjer i landet vårt. Ungdom er opptatt av verdier og rett og galt.

KS



Liv Kjersti Skjeggstad på Topplederkonferansen i regi av Frivillighet Norge 10.01.08. Foto: Christina Ek.

Katolikker i Menneskeverds styre og utvalg

Flere katolikker er representert i Menneskeverds styre og utvalg. **Thuan Cong Pham**, OKBs økonom, sitter i organisasjonens styre og økonomisk utvalg. **Janne Haaland Matlary** sitter i faglig etisk utvalg, og **Stig-Arne Nilsen** fra St. Olav menighet, Oslo, sitter i pedagogisk utvalg.

Støtt Menneskeverd BLI MEDLEM!

Enkeltmedlemskap: Kr. 400 per år
Familiemedlemskap: Kr. 500 per år
Ungdom (under 26 år): Kr. 100 per år
Minstepensjonist: Kr. 200 per år

Som medlem støtter du Menneskeverd økonomisk, men den moralske støtten er av like stor betydning. Ett medlem til betyr nok et skritt i retning av en enda større organisasjon og derved også slagkraft.

Tilbake gir organisasjonen medlemsbladet Vern om Livet, Norges eneste livsvern-magasin, fire ganger i året.

Tegn medlemskap via telefon (22 34 09 00), e-mail (post@menneskeverd.org) eller via nettsiden www.menneskeverd.org.

Kristen mystikk

I de senere årene har interessen for fenomenet mystikk og mystikere økt kraftig blant kristne i Norge. Denne økningen er mest merkbar i kretser utenfor Den katolske kirke, men de skikkelsene som vanligvis trekkes frem, er nesten alle katolske helgener. Broen vil i en ny serie sette fokus på katolske mystikere gjennom tidene. Første artikkel tar opp spørsmålet:

Hva er egentlig kristen mystikk?

Mystikk og mysterium

Ordet "mystikk" forekommer ikke i Bibelen. "Mysterium" derimot, er et sentralt begrep, særlig i Det nye testamentet. Paulus snakker med entusiasme om dette mysteriet: "Jeg som er den minste av de hellige, har fått den nåde å forkynne for folkeslagene det glade budskap om Kristi ufattelige rikdom og bringe Guds frelsesplan frem i lyset, den hemmelighet (oikonomia tou mysteriou) som fra evighet av har vært skjult hos Gud, han som skapte alt" (Ef 3,8-9). En konsis og dekkende formulering av mysteriets innhold finner vi i Ef 1,10: Gud har besluttet "å sammenfatte alt i Kristus, alt i himmel og på jord".

Den frelse som mysteriet sikter til, innebærer mer enn bare syndenes forlatelse. Å bli frelst er å bli Guds barn, innlemmet i Kristus og gjennom ham ført inn i selve Treenighetens liv.

Mysteriet er en gang for alle blitt åpenbart i Kristus. Allikevel må det åpenbares på nytt for hvert enkelt menneske. For hver og en finnes det et "før" og et "etter". Denne personlige åpenbaringen tar aldri slutt. Hele livet, til og med hele evigheten går med til å utforske "bredden og lengden, høyden og dybden, ja, kjenne hele Kristi kjærlighet, som er mer enn noen kan fatte" (Ef 3, 18-19).

Det som karakteriserer den kristne mystikken er at den kretser om "mysteriet". Ordet "mystikos" (på latin

"mysticus") brukes hos kirkefedrene og i middelaldertekster som et adjektiv til "mysterium". Det er nettopp dette mysterium som er hemmelig, mystisk. Når man leser skriften er det viktig å oppdage den skjulte betydningen, "sensus mysticus". Det er først senere, særlig på 1500-tallet, at ordene "mystikk" og "mystisk" begynner å bli brukt for å betegne den subjektive erfaringen. På den måten skjer det en forskyvning fra det objektive til det subjektive.

At en slik forskyvning er berettiget, kan ikke benektes, for det finnes en måte å kjenne og oppleve Kristusmysteriet på som er skjult (mystisk) for de uinnvidde, fordi det skjer gjennom andre kanaler enn de vanlige. Men det blir galt når sammenhengen mellom mysteriet og "mystikken" forsvinner, og den mystiske erfaringen begynner å leve sitt eget liv. Vi ser det i våre dager. I mange, selv kristelig inspirerte meditasjonssentre, er det selve opplevelsen som synes å utgjøre det vesentlige. Man forsøker å "transcendere", dvs. overskride den vanlige begrepsmessige tenkningen, og oppnå en slags uendelighetsopplevelse, uten noen som helst forbindelse med Kristusmysteriet. Man vil oppleve for opplevelsens og ikke for innholdets skyld. Hvor mye bevisstheten enn utvides, kommer man aldri ut av sin subjektivitet. Fengselscellen er blitt romsligere, men den forblir allikevel et fengsel. Hvor annerledes er det ikke hos Paulus! "Da kjenner jeg ham og kraften av hans oppstandelse, får del i hans lidelser ..." (Fil 3,10). Kristen mystikk er "å trenge inn i og bli ett med den kristne objektiviteten". Det objektive mysteriet har alltid forrang for den subjektive opplevelsen.

I sin kommentar til strofe 37 i Åndelig sang snakker Johannes av Korset om å "trenge inn i kunnskapen om de dype mysteriene i Ordet som ble menneske, som er den høyeste visdom, fylt av sødme for sjelen ...". På samme måte som grottene er dype og inneholder mange krumninger, så er også hvert Kristi mysterium en dyp visdom." I den kristne mystikken kan man aldri komme utenom Kristus. En trinitarisk mystikk som skulle være høyere enn en kristosentrisk mystikk er ganske absurd. Det er nettopp ved å skjule oss i Kristus at vi trekkes med

av ham til Faderen. "Ingen kommer til Faderen uten ved meg" (Joh 14,6).

Mystikk og mystisk erfaring

Oppfatningen av mystikk har gjennomgått en betydelig forandring gjennom de siste tiårene. Eksegesens og patristikkens fremskritt har ført til en utvidelse av begrepet "mystikk". Hos noen forfattere er "mystikk" ikke lenger forbeholdt den høyeste grad av kontemplasjon. Ifølge dem er enhver som deltar i Kristusmysteriet en mystiker.

Det er nok ikke fornuftig å uten videre gi etter for vår tids ulykksalige tilbøyelighet til utjevning og likestilling. Hvis enhver troende kristen er en mystiker, taper ordet "mystikk" sin spesifikke betydning, og man blir tvunget til å finne et nytt ord for å betegne den gudserfaringen som tradisjonelt betegnes som "mystisk".

Det skal dog ikke benektes at det finnes en kjerne av sannhet i denne tenkemåten. Det man vil understreke når man forfremmer alle troende til mystikere, er at det ikke er opplevelsen som er viktig, men virkeligheten. Eller for å si det med Ruth Burrows' ord: "Det er det som skjer som betyr noe, ikke hvordan det oppleves ... Det er kjensgjerningen som er viktig, ikke erkjennelsen av den." Dette er riktig, selv om det burde presiseres. Men man skal ikke misbruke ordet "mystikk" og bruke det om hvilken som helst overnaturlig "virkelighet". Ruth Burrows selv går ikke i den fellen. Hun gjør en klar distinksjon mellom et kristent liv som er "mystisk" og et som ikke er det. Når hun snakker om den endelige foreningen, skriver hun: "Det vesentlige på dette stadiet er at Gud har tatt over, berøvet mennesket dets sjelskrefter og skiftet ut egoet." (...)

Dette er den grunnleggende mystiske opplevelsen: Jeg tilhører ikke lenger meg selv, jeg er hans. Gud er blitt virkelig. Han lever mitt liv. Selvsagt kan dette oppleves, selv om erfaringen og virkeligheten ikke nødvendigvis går i samme takt. Noen mennesker opplever Guds herrevelde mer intenst enn andre, til tross for at virkeligheten kan være den samme. Noen har lettere for å reflektere over sin erfaring, og er således mer bevisst på den. Andre har aldri hørt om mystikk, og det kunne

aldri falle dem inn at deres "erfaring" skulle være av "mystisk" art. Har vi ikke alle møtt mennesker – ofte er det gamle eller kvinner – totalt forankret i Gud, helt overgitt til ham, fullstendig forsonet med seg selv og med livet? Kanskje har de bedt mange rosenkranser hver dag, sikkert ikke helt uten distraksjon, men i en selvfølgelig tro og en urokkelig tillit. De visste, ikke bare med hjernen, men med hele sitt vesen, at deres liv var i Guds hender. Er dette mystikk? Ja, uten tvil!

Hvis vi tar en vekt, og legger menneskets selvstyrte liv i den venstre skålen og Guds liv i den høyre, kan vi begynne å snakke om mystikk når viseren begynner å gjøre utslag mot høyre. Gud lever i enhver kristen, men for det meste et så beskjedent og skjult liv at det ikke kan avleses på vekten. Men litt etter litt kommer kanskje vektskålene i bevegelse. Det mennesket Guds liv har tatt overhånd hos, kan kalles en mystiker. En utmerket definisjon på mystikk finner vi hos B. Jiménez Duque som skriver: "Hva er mystikk? Det er det kristne mysteriet, men ikke levd på en hvilken som helst måte ... Det er det kristne mysteriet levd med en slik intensitet og høyde at Guds rolle i mennesket mer og mer synes å ta overhånd over den menneskelige aktiviteten." Paulus' definisjon er enda enklere og mer konsis: "jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg" (Gal 2,20).

Hvis dette er mystikk, kan ingen bli hellig uten å bli mystiker. I Konstitusjonen om Kirken uttaler Konsilet seg om det allmenne kallet til hellighet. "Alle i Kirken, enten de tilhører hierarkiet eller blir ledet av dette, kalles til hellighet, ifølge apostelens ord: "For dette er Guds vilje – deres helliggjørelse" (1 Tess 4,3; jfr Ef 1,4)."

Artikkelen er et utdrag fra epilogen til Wilfrid Stinissen: *Indre vandring*, Sofiaforlaget 1999. Oversatt fra svensk av Frøydis Wiik.



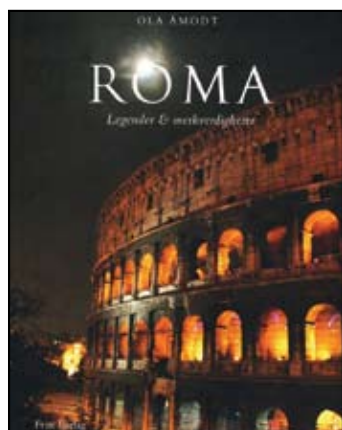
Giovanni Lorenzo Bernini (1647-1652): Den hellige Teresas ekstase.

Ola Åmodt:

ROMA

Legender & merkverdigheter

Fritt forlag



Det er ikke uten grunn at Roma har vært tema i nok bøker til å fylle et bibliotek. "Den evige stad" har stor historisk og kulturell betydning. Denne boken gir et underholdende og informativt innblikk i mange av historiene bak Romas berømte kirker, skulpturer, malerier og fantastiske byggverk. Boken inneholder en lang rekke utrolige legender og anekdoter som gir deg ny innsikt i Romas betydningsfulle historie. Byen har også spilt en viktig rolle i norsk kulturliv fra Olav den hellige til flere norske kunstnere som har bodd der.

Likeverd

Av Peter Kristvik Risholm,
Caritas Norge

PAVE JOHANNES PAUL II skrev i sitt apostoliske brev om kvinnens verdighet, *Mulieris Dignitatem*, at Jesus i evangeliene ga oss et budskap som fremdeles er like relevant. Jesus overgikk datidens etablerte kultur og normer i sin åpenhet, respekt, imøtekommenhet og ømhet overfor kvinner. I henhold til Guds plan vitner Jesus om kvinnens verdighet. I *Mulieris Dignitatem* sa vår forrige pave at dagens forbrytelser mot kvinnens likeverd, som er både en gave og en rett gitt av Gud, ikke bare tilsidesetter kvinnen, men også forringer mannens verdighet. Den katolske kirkes sosiallære fremmer full likestilling mellom kvinner og menn, fordi dette er en direkte konsekvens av deres verdighet som mennesker.

Caritas blir i sitt virke konfrontert med at 70 prosent av de som lever i fattigdom er kvinner. Kvinner mangler tilgang til og kontroll over ressurser. Det er land der kvinner blir diskriminert ved lov innen områder som arv, ekteskap, arbeid og besittelse av eiendom. I mange kulturer er de ubeskyttede voldsofre, og står i verste fall i fare for å bli bortført og holdt som slaver. Kvinners situasjon i mange deler av verden er ganske enkelt grunnleggende urettferdig. Diskrimineringen kvinner lider under gror ut fra sosiale, politiske, økonomiske og kulturelle strukturer.

For de som jobber med bistand og nødhjelp har dette konsekvenser. Det var antropologen og økonomen Ester Boserup som i 1970 med sine studier viste sammenhengen mellom feilende jordbruksamvirker og ignoreringen av kvinnens rolle i jordbruk i u-land. Boserups forskning bekreftet at praksisene innen utviklingsarbeid måtte revurderes. For første gang ble kvinnens rolle og bidrag innen produksjon ansett som et element i økonomisk og sosial utvikling.

Den ene måten å ta tak i denne utfordringen på er at man i utviklingsprogram fokuserer spesifikt på kvinner: *Women in development (WID)*. Det vil si at man jobber konkret med å bedre deres situasjon, og at man hjelper dem med å utnytte de muligheter som allerede er der. En

Med kvinner — mot fattigdom



FASTEAKSJONEN 2008

Send ditt bidrag til fasteaksjonen til Caritas, kontonummer 8200.01.93433
Merk innbetalingen "Fasteaksjonen 2008"



caritas



Caritas Norge, Postboks 5254 Majorstua, 0303 Oslo. Tlf. 23 33 43 60. E-post: caritas@caritas.no www.caritas.no

slik måte å jobbe på innen bistand viser seg å ha mange positive effekter, spesielt for barn. Å jobbe målrettet med kvinner innen bistand reduserer fattigdom mer enn bistand som ikke er rettet mot kvinner. Styrkes kvinnens posisjon reduseres fattigdommen. Når vi jobber målrettet med kvinner, kompenserer dette for skjevfordelingen mellom kvinner og menn, men dette gjør ikke nødvendigvis noe med årsakene til forskjellsbehandlingen. Likestilling bør integreres på alle nivåer, fra handel til jordbruk, utdanning og alt som har med samfunnsutvikling å gjøre. I Uganda kunne en jevn kjønnsbalanse innen utdanning sørget for en økonomisk vekst på mellom to og fem prosent. Men selv om en slik økonomisk vekst ville sørget for at flere kvinner

deltok i arbeidslivet, betyr ikke det at lønnsnivået ville blitt likt.

Dette leder oss til den andre måten å tenke på: Gender and development (GAD). Det som tilsidesetter kvinners rettigheter må identifiseres. Et arbeid som har en annen agenda, fordi det i større grad søker å utjevne skjevheter og å myndiggjøre kvinner. Den tar tak i den sosiale og kulturelle situasjonen som hindrer kvinners mulighet og rett til å delta i det politiske og økonomiske liv. Målet er det samme, fattigdommen skal bekjempes og kvinners Gudgitte verdighet skal respekteres.

I denne sammenhengen bør vi også ta en titt på situasjonen i Norge. Mange tror at vi har oppnådd likestilling, dette stemmer ikke. I 1998 var kvinners lønn 83,6

prosent av menns lønn, i 2006 var den steget til "hele" 84,7 prosent. Sammenlikner vi kvinners totale inntekt (inntekt er et videre begrep enn lønn, det innbefatter også kapitalinntekter, barnetrygd og andre trygdetilskudd med videre) med menns totale inntekt i 1986, var kvinners inntekt 31 prosent av den totale yrkesinntekten, i 2005 var den 38 prosent. Utviklingen har nærmest stått stille. Her kan ikke lønnsforskjeller forklares med at kvinner i større grad har deltidsarbeid enn menn. For å kunne sammenligne lønn mellom hel- og deltidsansatte omregnes lønna til de deltidsansatte til hva den ville ha vært hvis de jobbet fulltid. Man kan selvsagt argumentere for at kvinner og menn velger forskjellige yrker og at lik lønn for likt arbeid er en realitet. I tilfelle bør begrepet "likt arbeid" revurderes. I vårt konsument- og statussamfunn fører dette til at kvinner har mindre makt og stiller svakere enn menn fordi de ikke har den samme kjøpekraften.

Fredag syvende mars er kvinnes internasjonale bønnedag. Den arrangeres av Norsk økumenisk kontaktforum for kvinner (NØKK). Vi vil oppfordre alle til å delta og be for at kvinners arbeidsinnsats skal bli verdsett like mye som menns, og at deres rettigheter skal bli hørt. For mer informasjon om kvinnes internasjonale bønnedag, se: www.norgeskristnerad.no.

Advokatfirmaet Frøland & Co DA

Vi bistår deg i arbeidsrett, forsikrings- og erstatningsrett – herunder personskade, trygderett, likestillings- og diskrimineringsrett og barnevern. Bistand til utenlandske arbeidstagere i Norge.

Advokatfirmaet Frøland & Co DA
Solheimsgata 4 v/ Lillestrøm Torg
Postboks 511, N-2001 Lillestrøm
Telefon +47 63 80 90 80
Mobil +47 93 48 71 99
www.advokatfroland.no

Norges Katolske Kvinneforbund (NKKF)

har som formål å styrke kontakten mellom katolske kvinner og representere dem utad.

Gjennom sin virksomhet ønsker NKKF å være

- En kvinneverd i Kirken
- En katolsk røst i det norske samfunn
- En bidragsyter til et internasjonalt søsterskap
- En støtte i et økumenisk kvinnefelleskap
- Et nettverk for katolske kvinner som ønsker å møte likesinnede i sitt arbeid for familie, menighet og samfunn
- Et forum for kvinner som ønsker å diskutere og utdype spørsmål som spesielt angår dagens katolske kvinner
- En inspirasjon til fordypelse i det kalde enkelte katolske kvinne har

I 2008 arbeider NKKFs styre med å realisere punktene ovenfor ved:

- Å nedsette en gruppe som vil studere nærmere den tradisjon og de oppgaver som Kirkens diakoner har
- Å informere om og støtte arbeidet mot "kjønnsnøytral ekteskapslov"
- Å fokusere på vold mot kvinner og barn som blant annet kommer til uttrykk gjennom "trafficking"
- Å være bidragsyter til kvinnes internasjonale bønnedag
- Å arrangere en utflukt til Sigrid Undsets hjem "Bjerkebæk" i juni
- Å utvikle en hjemmeside for NKKF der kvinner i ulike deler av landet kan bli oppdatert på stoff av spesiell interesse for dem og der kontakten til europeiske og andre kvinneorganisasjoner kan styrkes
- Å avvikle et seminar i oktober der man fokuserer på forskjellige sider ved Maria som inspirasjon til tro og kristenliv – med bidrag fra nasjonale grupper



Utsnitt av NKKFs fane som avbilder St. Sunniva.

Ikke alle katolske kvinner vet at

- NKKF har et eget medlemsblad
- NKKF er representert i pastoralfrådet for OKB
- NKKF benyttes som offentlig høringsinstans i viktige spørsmål
- NKKF er aktive i flere menigheter der de har sentrale oppgaver
- NKKF er knyttet opp til nasjonale kvinneorganisasjoner som FOKUS og NØKK – og til europeiske og globale organisasjoner som ANDANTE og WUCWO
- NKKF belyser spørsmål av interesse gjennom foredrag og seminarer
- NKKFs innsats har gitt klare resultater for eksempel i arbeidet mot overgrep eller ved å hindre statlig inngrep ved ekteskapsinngåelse

NKKF er åpen for alle som er interessert i vårt arbeid. Man kan velge å være et aktivt medlem eller ganske enkelt å støtte katolsk kvinnearbeid gjennom å betale medlemskontingenten og delta så mye eller så lite man ønsker. **Ønsker du å støtte NKKF?** Kontakt da NKKFs leder Mette Bruusgaard på e-mail Mette.Bruusgaard@katolsk.no eller tlf. 901 45 008. Medlemskap koster kr. 150 per år.

NKKFs kontonummer: 6029.06.10519.

Nytt periode for Pastoralrådet:

Nye veier

Av Maria Elizabeth Fongen

PASTORALRÅDET I OKB (PRO) er i gang med en ny toårsperiode, godt fornyet etter høstens lokale valg i alle menighetene og styrket med tre representanter fra de nyopprettede menighetene på Jessheim og Kongsvinger, samt kapelldistriktet i Valdres. På PROs høstmøte 28.-29. oktober var arbeidsviljen stor, hvilket lover godt. Biskop Eidsvig utfordret oss til krysse Arbeidsutvalget (AU) fra 7 til 3 personer. Det har vist seg tungvint å få et stort AU til å møte fulltallig, og det gamle AUs erfaring var at når vi var få, ble vi mye mer effektive. Etter et kompromissforslag landet vi på et firkløver-AU, som fikk i oppgave å konstituere seg selv. I AU sitter Einar Dag Nelson (St. Olav, Oslo), Nikoline Myklevik (Lillehammer), p. Frode Eikenes (geistlige) og Maria Elizabeth Fongen (Askim), sistnevnte som PROs ordfører. Benevnelsen leder er endret til ordfører, for å harmonisere oss med Kirkeretten, som sier at det er biskopen alene som presiderer Pastoralrådet.

Hva skal PRO arbeide med i de to årene som kommer? Her blir det vekselvirkning mellom de pastorale behov biskopen ønsker å prioritere og det legfolket ser som nødvendig at



Maria Elizabeth Fongen er Pastoralrådets ordfører.

Kirken bruker krefter på. Partene er uansett godt samstemte! I en fire-fem års tid ønsker biskopen at vi skal arbeide aktivt med sider ved *det sakramentale liv*, som det å gjøre forsoningens sakrament tilgjengelig for alle; det skal gå an å komme uanmeldt og anonymt til skrifte i alle menighetene innenfor et rimelig tidsrom. Ukentlig *sakramentsstilbedelse* og lokal tilslutning til *kallsmessene* bispedømmet feirer hver første fredag i måneden, er også noe vi blir bedt om å støtte menighetene i.

PROs arbeidsprogram har noen faste gjengangere, som utgjør viktige sider ved Kirkens liv. *Barne- og ungdomsarbeidet* får alltid høy score; i år blir det å få på plass en formasjonsplan fra 0-25 år den viktigste saken, men også studentlag ved alle høyskoler og ordningen med barne- og ungdomskontakter skal følges opp. *Innvandrerens pastorale behov* er et annet område PRO tradisjonelt går sterkt inn for. Det har sjelden vært mer aktuelt enn nå, og vår jobb blir å støtte og koordinere informasjon og opplegg for katekese og praktisk hjelp til nyankomne arbeidsinnvandrere ute i menighetene. *Katekesen* er også et punkt som alltid roper på å bli styrket; og her vil vi i nært samarbeid med Kateketisk Senter arbeide for å få økt mengden kateketer og styrke skoleringen av disse. *Utkantkatolikken*, dvs. alle de små gruppene med katolikker som bor så langt borte fra menighetskirken at de sjelden kan komme til messe, har kommet sterkt i fokus etter forrige PROs utkantseminar. Helge Gudheim (St. Thomas, Valdres) forteller mer om hvordan PRO vil arbeide for disse i artikkelen *Katolsk knoppskyting* (s. 21).

Andre områder det nye PRO vil arbeide med, er påfyllingshelger for medarbeidere i Kirken, styrking av ekteskap og familie, livsvern, forebygging av seksuelle overgrep, katolsk nettavis, informasjon om katolisismen til søkende, systematisk sakristanut-

dannelse og bevisstgjøring av alles ansvar for å støtte Kirken økonomisk når vi nå opplever at våre interne strukturer og kirkebygg blir for små og for få i forhold til strømmen av troende vi tar imot.

Alle Pastoralrådsrepresentantene har skrevet seg på arbeidsgrupper som tar for seg de forskjellige områdene; disse blir nå satt fortløpende i gang, og med den iveren vi observerte på høstmøtet, er jeg overbevist om at vi vil få til mye. Til alle vil jeg si: Er det forhold av betydning for tros livet dere vil PRO skal se nærmere på eller gi biskopen råd om, eller har dere synspunkter på hva vi gjør, kontakt deres lokale PRO-representanter; de har møterett i menighetsrådene og står oppført på menighetenes nettsider. Eller skriv direkte til oss i AU!

Vi står til deres tjeneste.

Pastoralrådet

I 1960 opprettet biskop Jacob Mangers et Legmannsråd i Oslo katolske bispedømme, til avløsning av det tidligere St. Olav Forbund. Tanken om et Pastoralråd oppstod høsten 1986 på Legmannsrådets temamøte. Et slikt organ er nevnt og anbefalt i kirkeretten og eksisterte allerede i Sverige og Danmark. Det ble nedsatt en "Arbeidsgruppe for pastoralråd ad hoc", som hadde sitt første møte i januar 1987. Etter en grundig utredning og en pastoralsynode, ble det anbefalt at et pastoralråd skulle opprettes i OKB. Foreløpige statutter ble også utarbeidet. Biskop Gerhard Schwenzer tok anbefalingen til følge, og i september 1989 ble de forslåtte statutter godkjent. Deretter ble det holdt valg, og det første Pastoralrådet kunne møtes på Mariaholm i februar 1990.

Katolsk knoppskyting

Av Helge Gudheim, leiar av knoppskytingsprosjektet

Dei siste åra har talet på katolikkar også i Distrikts-Norge auka kraftig. Dette er ei gledeleg utfordring for Kyrkja, og fører til auka behov for messefeiring og sakramentsutdeling også i utkantane av menigheitene. Pastoralrådet i Oslo katolske bispedømme startar no eit prosjekt for å hjelpe "utkantkatolikkar" til å finne saman og danne fleire lokale grupper.

I AUGUST arrangerte biskopen eit "utkantseminar", mellom anna for å lytte til dei behov katolikkar som bur langt frå soknekyrkjene har. Som ei oppfølging av utkantseminaret har arbeidsutvalet i Pastoralrådet i OKB teke satsing på utkantkatolikkar med i sitt nye arbeidsprogram. Arbeidsutvalet har nyleg oppnemnt ei prosjektgruppe for å hjelpe menigheitene med arbeidet og å gjennomføre eit prosjekt som har fått namnet "Katolsk knoppskyting".

Vekst i fleire lokalmiljø

Målet med prosjektet er å hjelpe katolikkar i utkantane til å finne saman i lokale grupper og å utløyse ein aktivitet som kan føre til sakramentsutdeling i nærleiken av der utkantkatolikkane bur. Prosjektgruppa skal prøve å stimulere til engasjement som kan føre til kyrkjeleg vekst i langt fleire lokalmiljø. Tanken og mandatet til prosjektgruppa for "Katolsk knoppskyting" er å utarbeide eit forslag til organisering som kan vera ei hjelp både for eksisterande grupper, nye grupper og for sokneprestane/menigheitene. Prosjektgruppa skal hjelpe den enkelte katolikk "i alle avkrokar" til å sjå eige behov for tilgang til sakramenta. Skal Kyrkja nå målet med eit katolsk tilbod overfor innbyggjarane i alle dei 246 kommunane i OKB, meiner prosjektgruppa dette må skje

i et samarbeid mellom bispedømmet, kyrkjelydane og grupper av lekfolk på lokalplanet.

Ein viktig reiskap i arbeidet med å utløyse lokal aktivitet er OrgSys-registret til bispedømmet, der alle registrerte katolikkar er oppførte. Nye og eksisterande katolske lokalgrupper vil gjennom prosjektet få tilgang til desse adresselistene for å nå fram med informasjon til alle registrerte katolikkar i sine nærområde. Prosjektgruppa vil også utarbeide "ei verktøykasse" med tips og oppskrifter på korleis ein kan dra i gang ein lokal aktivitet i samarbeid med soknepresten.

Modellar for organisering

Prosjektgruppa vil laga modellar for korleis katolikkar som bur langt frå soknekyrkjene kan organisere seg for å danne lokale grupper. I dag har OKB mange geografisk store menigheiter med gravgrend, katolsk busetting. Tanken er, i samarbeid med kyrkjelydane, å utarbeide forslag til ein meir finmaska organisasjon, slik at geografisk store menigheiter også kan få fleire lokale grupper. Erfaring syner at katolikkar som bur meir enn 50 kilometer frå kyrkje eller messestad sjeldan kjem til messe, og mulegheit for fleire regionar med messestad i menigheitene vil bli vurdert.

Då dette arbeidet fyrst og fremst rettar seg mot katolikkar i utkantstrøk med lang veg til kyrkje, vil prosjektet konsentrere seg om utkantane i kyrkjelydane Hamar, Lillehammer, Hønefoss, Drammen, Porsgrunn, Arendal, Kristiansand, Stavanger, Haugesund og Bergen. Prosjektgruppa vil i nær framtid ta kontakt med dei lokale sokneprestane for å få oversikt over kvar det i dag er lokale grupper i sving, og for å diskutere i kva område ein bør satse på vekst. Eksisterande, lokale grupper vil sjølvstøtt bli innlemma i prosjektet.



Invitasjonen til seminaret om "utkantkatolikkar" i august 2007.

Informasjon vil etter kvart bli lagt ut på www.katolsk.no. Der vil det også bli oppretta ein e-post der katolikkar som har lyst til å vera med i ei lokal gruppe kan melde seg. *Velkomne til felles innsats for vekst!*

Prosjektgruppa

Prosjektgruppa for "Katolsk knoppskyting" har fått følgjande samansetting:

Maria Elizabeth Fongen, Spydeberg i Østfold, ordfører for PRO
P. Fredrik Hansen, kapellan på Lillehammer og privatsekretær for biskopen
Helge Gudheim, Ulnes i Valdres, PRO-medlem frå St. Thomas kapelldistrikt
Elisabet Vetland, Vanse, kontaktperson i Farsund og Lyngdal
Ingvild Sjo, Haugesund, PRO-medlem
Audun Solend, Førde/Bergen, leiar i Sunnfjord katolske kirkeforening



Norge

St Eystein katolske kirke i Kristiansund har jubileum – 50 år i år



St. Eystein kirke i Kristiansund.

Kirken ble innviet 12. mai, det vil si at det faller på 2. pinsedag i år, og selve dagen vil bli markert med en større fest i pinsen. Men festen for den hellig Eystein ble feiret søndag 27. januar med bispevisitas. Det er blitt en god tradisjon at biskop Georg Müller fra Trondheim kommer ut til menigheten og den katolske kirken i Kristiansund på St Eysteins dag. I år møtte han en fullsatt kirke. Noe både biskopen og p. Alexandre (S. Polepole) bemerket i sine velkomsthilsninger. Pater Alexandre kom til Kristiansund sommeren 2006 etter et kort opphold i Trondheim. Før den tid har han, som opprinnelig er fra Kongo, bodd over lengre tid både i Roma, Italia og i Frankrike. Å bo ute i havgapet hvor mange i menigheten er avhengig av ferge for å komme seg til messe, kan nok være en stor kontrast til folkerike og pulserende storbyer som for eksempel Roma. P. Alexandre fremhevet i sin innledning hva menigheten har betydd og betyr for ham, for hans trivsel og ikke minst for hans virke her. Og at menigheten trenger ham, viser den store og økende oppslutningen om St Eystein.

Dagens lesning var fra Felleslesninger fra Kirkens hyrder; 1. lesning fra profeten Esekiel og evangeliet var hentet fra Lukas, 22, 24-30. Tekstene

er vesentlige og kjente. De forteller om forholdet mellom sau/gjeter og tjener/Herre og i tillegg lød omkvedet: Herren er min hyrde, i hans hånd er overflod. Før kommunion inviterte biskopen alle barn til å komme opp til alteret. Og de var mange! Det var sterkt å se hvor mange nasjonaliteter som var representert der de alle stod hånd i hånd og fremsa Fader Vår.

Etter høymessen var det duket for fest i menighetssalen. Og nettopp på grunn av alle de ulike nasjonalitetene, ble det bokstavelig talt en fargerik fest hvor mange forskjellige utenlandske retter ble servert. At så mange føler tilknytning til kirken og arbeider for å skape et godt fellesskap viser hvor aktiv og levende menigheten er. Det er en "ung" menighet som i år feirer sitt 50-års jubileum.

Siri Holst Larsen

Kardinal Kasper besøker Norge

Det teologiske Menighetsfakultetet (MF) i Oslo, som også har startet katolske studier, har i anledning sitt 100-årsjubileum invitert kardinal Walter Kasper, president for Det pavelige råd for fremme av kristen enhet, til å delta i feiringen. Biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo har støttet invitasjonen, og i et brev av 14. januar 2008 takket kardinalen ja. Derved besøker han Oslo 10.-12. oktober. Kardinal Kasper besøkte også Norge sommeren 2003, da i anledning 850-årsjubileet for opprettelsen av Den norske kirkeprovins som gjorde at Trondheim ble erkebispesete. I en pressemelding i anledning offentliggjørelsen av det prominente besløket, beskriver MF kardinalen som "en av verdens fremste kirkeledere og en nøkkelperson i den økumeniske dialog."

St. Dominikus Teologiske Seminar avvikles

Ved siden av Dominikanernes mange kursaktiviteter, har det i flere år også vært gitt undervisning ved St. Dominikus Teologiske Seminar, opprettet for å gi et undervisningstilbud i katolsk teologi på høyskolenivå. Menighetsfakultetet har nå i samarbeid med OKB opprettet et helhetlig undervisningstilbud i katolsk teologi, bl.a. et seksårig studium tilpasset behovene til St. Eysteins presteseminar. Styret ved

St. Dominikus Teologiske Seminar har derfor besluttet å avvikle SDTS som selvstendig enhet. Det vil fortsatt holdes forelesninger, seminarer og undervisning ved St. Dominikus Kloster, men dette vil da inngå som del av Dominikanernes regulære kurs- og undervisningsvirksomhet.

Den hellige far takker for Peterspengene fra OKB

Biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo har mottatt et brev fra statssekretær kardinal Tarcisio Bertone, hvor kardinalen på vegne av Den hellige far takker for Peterspengene fra bispedømmet i 2007. Til sammen ble det samlet inn kr. 80 536,11 i OKBs menigheter.

"Hans hellighet ønsker å takke deg for dette bidraget til hans apostoliske tjeneste. Han er klar over at innsamlingen krever innsats og at ditt folk ble motivert av troen på Jesus Kristus og enhet med Peters Stol," heter det i takkebrevet, som er signert for hånd av kardinal Bertone selv. Den hellige far overbringer sin spesielle apostoliske velsignelse til bispedømmets prester, ordensfolk og legfolk.

Fondet med de såkalte "Peterspengene" baserer seg på donasjoner fra de troende og benyttes til pavens veldedighetsarbeid. Pengene samles inn i verdens menigheter, ordenshus, foreninger osv., oftest på festen for De hellige Peter og Paulus. I Norge samles Peterspengene 2008 inn på Laterankirkens vigselfest, søndag den 9. november.

Bønn for kall 2008

Oslo katolske bispedømme fortsetter i år sin bønnekampanje for kall, hvor alle bispedømmets menigheter hver første fredag i måneden ber spesielt for kall i messen. I Oslo markeres dagene også ved at bispedømmets ulike ordenshus, institutter og fellesskap osv. inviterer til messen og til etterfølgende kirkekaffe med presentasjon. Som hovedregel feires denne messen i St. Olav domkirke av biskopen eller generalvikaren.

De følgende datoer og presentasjoner finner sted i Oslo i 2008:

7. mars: Fransiskanerne. I St. Olav, Oslo.

- 4. april:** Dominikanerinnene av Notre-Dame de Grâce (Katarinahjemmet). I St. Olav, Oslo.
- 2. mai:** Picpuspatrene. I St. Olav, Oslo.
- 6. juni:** Dominikanerinnene på Lunden. I Lunden kloster.
- 4. juli:** Oslo katolske bispedømme. I St. Olav, Oslo.
- 1. august:** Oblatfedrene. I St. Olav, Oslo.
- 5. september:** St. Josephsøstrene av Chambéry. I St. Olav, Oslo.
- 3. oktober:** St. Elisabethsøstrene. I St. Olav, Oslo.
- 7. november:** Focolare-bevegelsen. I St. Olav, Oslo.
- 5. desember:** Saligprisningenes Kommunitet (Fraternité de la Sainte Famille). I St. Olav, Oslo.

Nye statutter for menighetsråd i OKB

Biskop Bernt Eidsvig *Can.Reg. av Oslo* meddelte den 14. desember 2007: Den 1. januar 2008 trer følgende statutter for menighetsråd i Oslo katolske bispedømme i kraft og erstatter samtidig regler fra 3. mai 2005. Sogneprestene gis biskoppelig tillatelse til å oppløse eksisterende menighetsråd, og har frem til 1. juli 2008 med å innordne menighetsrådene med følgende regler.

Statutter for menighetsråd i Oslo katolske bispedømme:

- §1.** Alle menigheter i bispedømmet skal ha et menighetsråd. Sognepresten er ansvarlig for (re-)etablering av rådet.
- §2.** I menighetsrådet "skal de troende, sammen med dem som i kraft av sine embeder har del i sjelesorgen i sognet, hjelpe til med å fremme det pastorale arbeid" (CIC, kan. 536 §1; jfr. kanon. 511-514 og 528-529).
- §3.** Menighetsrådet har kun "rådgivende stemme" (CIC, kan. 536 §2).
- §4.** Menighetsrådet består av: menighetens prester; 4 til 10 medlemmer valgt av menigheten; 1 til 3 medlemmer, men aldri mer enn 1/3 av menighetsrådets totale antall, utnevnt av sognepresten.
- §5.** Det er sognepresten i samråd med menighetsrådet som fastsetter menighetsrådets størrelse, og fordelingen mellom valgte og utnevnte medlemmer. Endringer kan kun komme i forbindelse

med et menighetsråds funksjonstids ende.

- §6.** Et menighetsråds funksjonstid er 2 år. De valgte medlemmene må velges for hele funksjonstiden, og de utnevnte medlemmene utnevnes for hele funksjonstiden.
- §7.** Alle menighetens medlemmer over 16 år som har mottatt ferdingens sakrament kan stemme ved valg til menighetsrådet, bli valgt inn i menighetsrådet og bli utnevnt av sognepresten til menighetsrådet.
- §8.** Sognepresten er menighetsrådets formann. Menighetsrådets arbeid videreføres og organiseres av rådet selv, ved sognepresten eller gjennom en valgt menighetsrådsleder, ordstyrer eller sekretær.
- §9.** Sognepresten er pliktig til å informere biskopen skriftlig om endringer i menighetsrådets størrelse og sammensetning, valg og utnevnelser. Det samme skal også offentliggjøres i menigheten.
- §10.** Alle menighetsrådets medlemmer og alle menighetens medlemmer har rett til å fremme saker for menighetsrådet.
- §11.** Kun biskopen kan oppheve et menighetsråd innen funksjonstiden. Biskopen kan også forlenge rådets funksjon i en overgangsperiode.
- §12.** Menighetene kan utarbeide egne statutter for sine menighetsråd. Slike statutter må samsvare med bispedømmets statutter, og må godkjennes av biskopen før de trer i kraft.



Utenriks

Muslimske ledere besøker Vatikanet for historiske samtaler

Presidenten for Det pavelige råd for interreligiøs dialog har bekreftet planene om et møte mellom Vatikanrepresentanter og muslimske ledere.

Kardinal Jean-Louis Tauran fortalte Vatikan-avisen *L'Osservatore Romano* at det våren 2008 vil finne sted et møte i Roma mellom representanter for "Common Word"-initiativet, etablert i oktober 2007 av 138 muslimske ledere, og Vatikanet. Møtet

blir "i visse henseender historisk," slo kardinalen fast.

Etter at "Common Word"-gruppen gjennom et åpent brev i oktober uttrykte ønske om samtaler med kristne ledere, besvarte pave Benedikt XVI deres henvendelse i november. I svaret inviterte Den hellige far representanter for gruppen til å besøke Roma for dyptgående samtaler. Forrige uke avslørte prins Ghazi bin Muhammad bin Talal, president for det anerkjente kongelige jordanske islam-instituttet "Aal el Bajt", at han hadde akseptert pavens invitasjon. Den jordanske lederen indikerte at han håpte å møte paven i februar eller mars 2008.

Vatikandelegasjonen antas å inkludere representanter for Vatikanets Statssekretariat og Det pavelige institutt for arabiske og islamske studier. Det antas videre at Vatikanrepresentantene igjen vil ta opp problemstillingen rundt minoriteters religionsfrihet i muslimske land.

Kilde: Catholic World News

Sensasjonell seier for vietnamesiske katolikker

Vietnamesiske myndigheter skal ha bestemt seg for å tilbakelevere de tidligere kontorer for den apostoliske nuntius i Hanoi til Den katolske kirke. I dag brukes bygningen til kommersielle foretak, og nuntiatuets hage er nå parkeringsplass for offentlige tjenestemenn. Begivenheten er på alle måter sensasjonell og en overveldende seier for de katolske demonstrantene som siden desember har arrangert bønnevaker utenfor bygningen, som ble konfiskert av kommunistmyndighetene i 1959.

Innrømmelsen fra de vietnamesiske myndigheter kom like etter offentliggjørelsen av et brev fra kardinal Tarcisio Bertone, Vatikanets statssekretær, hvor han trygler Hanoi katolikker om å unngå konfrontasjon med politiet. Kilder i Hanoi hevder at myndighetene har tilbudt erkebispedømmet å overta bygningen, i bytte mot at demonstrasjonene avsluttes. Myndighetene sier seg sterkt uenig i de katolske demonstrantenes påstand om at nuntiatuaret ble ulovlig konfiskert. For å redde ansikt skal myndighetene hevde at de lar erkebispedøm-

met benytte bygningen som en gest til Vatikanet.

I sitt brev til Hanoi erkebiskop Joseph Ngo Quang Kiet den 30. januar, lovt kardinal Bertone å legge press på myndighetene for tilbakelevering av bygningen. Myndighetenes plutselige innrømmelser anses å være et umiddelbart resultat av diplomatisk initiativ fra Vatikanet.

Kilde: Catholic World News

Nedgang i preste- og ordenscall i Polen

Antall preste- og ordenscall i Polen går nedover, rapporterer nyhetsbyrået KAI.

I år 2007 startet 786 menn pretestudier, 10 % færre en i 2006. Antall mannlige postulanter til ordensliv gikk ned fra 797 i 2006 til 708 i 2007. Antall kandidater til kvinnelig ordensliv ble i samme periode redusert fra 468 til 424.

De mannlige ordener i Polen med flest antall kandidater er salesianerne (153), fransiskanerne (138), jesuittene (116) og kapusinerne (100).

Kilde: Catholic World News

Det paulinske år med økumeniske og kulturelle begivenheter



Basilikaen San Paolo fuori le mura

Vatikanets pressekontor har publisert planene for feiringen av det paulinske år, som Den hellige far har utropt fra 28. juni 2008 til 29. juni 2009. Feiringen skal fokusere på Den hellige Paulus og hans lære, fremme enhet mellom kristne og oppmuntre til valfarter til steder forbundet med apostelen Paulus' liv.

Det var kardinal Andrea Cordero Lanza di Montezemolo, erkeprest ved basilikaen San Paolo fuori le mura (St. Paulus utenfor murene), som ved en pressekonferanse i Vatikanet publiserte programmet. Han bemerket at

Den hellige far, da han utropte året som er viet "Hedningenes apostel" og som skal markere 2000-årsdagen for hans fødsel, understreket begivenhetens økumeniske dimensjon. Paulus engasjerte seg særlig for "å bringe det glade budskap til alle folk og gjorde en enestående innsats for enhet og harmoni blant de kristne," uttalte erkepresten i den pavelige basilikaen.

Kardinal Montezemolo forklarte at det paulinske år gir anledning til mye for den enkelte troende; "gjenoppdage personen Paulus; lese på nytt de mange brev han sendte til de første kristne forsamlinger; gjenoppdage Kirkens første år; grave dypt i hans lære til 'hedningene'; meditere over hans sterke spiritualitet rundt tro, håp og kjærlighet; gjøre valfart til hans grav og til de mange steder han besøkte da han grunnla de første kirkelige forsamlinger; revitalisere vår tro og rolle i dagens Kirke, i lys av hans lære; be og arbeide for enhet blant alle kristne."

Året skal markeres på mange måter. I St. Paulus utenfor murene blir det daglig flere liturgiske feiringer, bønnemøter og mulighet for å motta botens sakrament. Det blir også kulturelle og religiøse aktiviteter, som katekese, konferanser, kongresser og konserter. I tillegg vil det arrangeres utstillinger, produseres trykksaker, egne frimerker, egen jubileumsmynt osv. Troende vil også få anledning til å valfarte til paulinske steder både i og utenfor Roma. I Roma kan pilegrimer besøke St. Paulus utenfor murene og beskue basilikaen ved hjelp av egen pilegrimsguide, som snart vil foreligge på en mengde ulike språk.

Kilde: Catholic News Agency

Fordømmer menneskelig kloning

Rapporter om den første vellykkede kloning av et menneske møter rask fordømmelse fra Vatikanet. Som respons på at California-baserte Stema Corporation hevder å ha produsert et klonet menneskelig embryo, sier biskop Elio Sgreccia at et slikt steg er "den verst tenkelige utnyttelse av mennesket."

Biskop Sgreccia, president for Den pavelige akademi for livet, uttalte til Vatikanradioen at menneskelig

kloning bør "regnes blant de mest moralsk sett forkastelige handlinger". Det vellykkede kloningsforsøket av et menneskelig embryo er enda mer forkastelig i lys av at vitenskapen nå har funnet andre og etiske måter å fremstille stamceller på, uttaler biskop Sgreccia videre. Kloningen i California kan derfor ikke anses nødvendig eller nyttig for medisinske formål. De aktuelle forskerne handlet selv uten den hensikt å bidra til utvikling av gode medisinske kurer, hevder biskopen.

Direktøren for Stemagen, Samuel Wood, hevder at formålet med selskapets kloning kun var å stimulere medisinsk forskning. Wood, som faktisk i forsøket klonet seg selv, hevder at han er motstander av all forskning som har som formål å produsere et klonet menneske som faktisk fødes. "Det er uetisk og ulovlig, og vi håper at ingen andre vil gjøre det heller," uttaler han.

Kilde: Catholic World News

Svart januar for kristne i Irak

Januar måned ble svært tung for den lille og hardt prøvede kristne minoriteten i Irak. Den 6. januar ble Mosul, som er hovedstad i provinsen Nineveh, i likhet med Bagdad rammet av en serie koordinerte bilbomber. I Mosul ble den kaldeiske St. Pauluskirken lagt nesten i ruiner. Også rammet ble inngangen til barnehjemmet som drives av de kaldeiske søstrene i Alnoor, en nestoriansk kirke og dominikanerinnenenes kloster i byen. I Bagdad eksploderte samme dag en bilbombe utenfor kirken St. Georg, hvor den kaldeiske patriark og kardinal Emmanuel III Delly nylig hadde avsluttet feiringen av Den guddommelige liturgi. Også et kaldeisk kloster og en melkittisk kirke i hovedstaden ble utsatt for angrep.

Kilde: AsiaNews/Catholic World News



Familieleir på Mariaholm

Norges Unge Katolikker: Bli med på sommerleir 2008!

Norges Unge Katolikker arrangerer også i år flere forskjellige sommerleire. I år står følgende sommerleire på programmet:

- Barneleir Nord-Norge (8-11 år): 21. – 28. juni
- Barneleir Midt-Norge (8-11 år): 21. – 28. juni
- Barneleir Sør-Norge (8-11 år): 21. – 28. juni
- Barneleir Oslo/Østlandet (8-11 år): 21. – 28. juni, på Mariaholm
- Vestlandsleir (8-14 år): 21. – 28. juni
- Juniorleir (12-14 år): 28. juni – 5. juli, på Mariaholm
- Ungdomsleir (15-18 år): 11. – 18. juli, på Mariaholm
- Familieleir (for barnefamilier): 24. – 28. juli, på Mariaholm

Pris er 800,- for NUK-medlemmer og 1200,- for ikke-medlemmer. NUK-leirene har en ordning med reiserefusjon, der NUK bortsett fra en egenandel på 350 kr dekker reiseutgifter til og fra leiren opp til 1500 kr for dem som bor i Midt-Norge og Nord-Norge og opp til 1000 kr for andre. Vi har også søskenrefusjon på 300 kr pr. søsken som deltar på leir samme sommer (trenger ikke være samme leir).

Påmelding skjer på NUKs internett-sider: www.nuk.no.

Mer informasjon (leirsjefer, leirpres-ter osv.) kommer på www.nuk.no etter hvert som dette blir klart. Vi skal også sende ut en leirfolder med praktisk informasjon om hver enkelt sommerleir, som blir sendt ut til menighetene i februar.

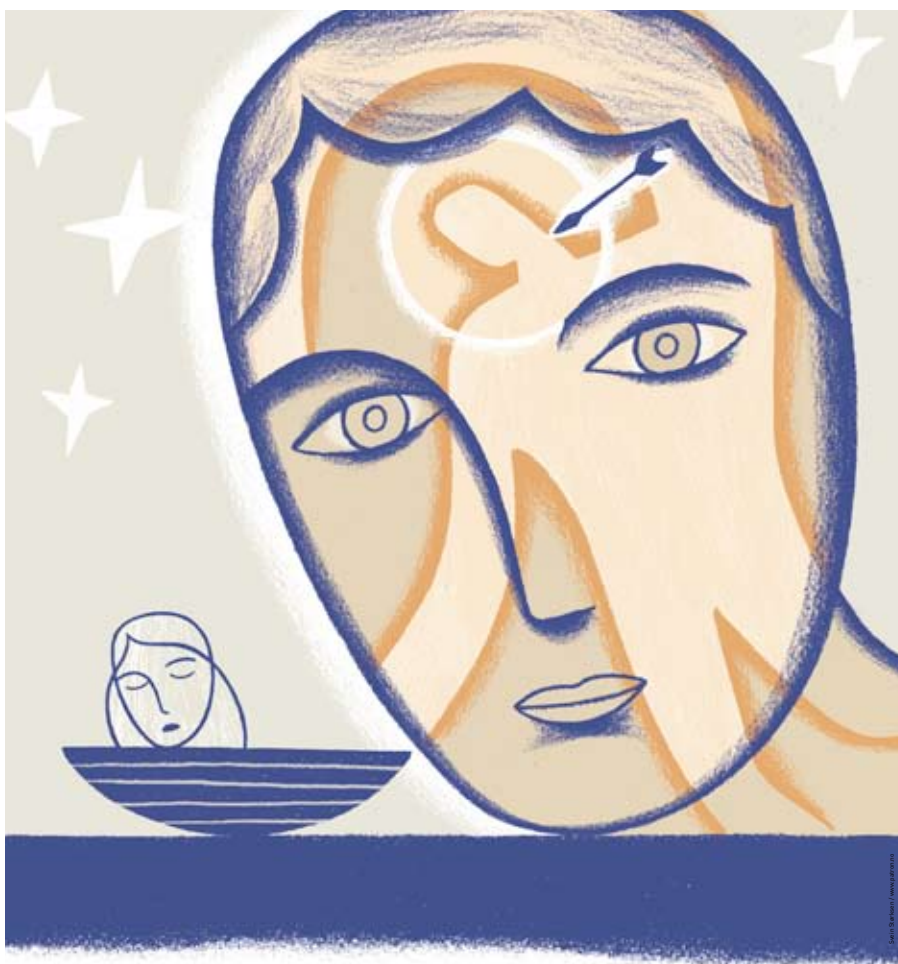
Ståle Wilhelmsen
Organisasjonskonsulent i NUK

Velkommen til St. Hallvardsdagen 15. mai 2008

Tradisjonen tro feirer vi også i år St. Hallvard's dag i Gamle Oslo, og starter kl. 14.00 i Gamlebyen kirke med orgelkonsert ved Kåre Nordstoga. Kl. 15.00 er det foredrag samme sted, alternativt vandring med tema Konservering og restaurering av middelalderruiner. Kl. 16.24 offisiell åpning i Ladegårdens hage, kl. 17.00 konserter ved Kalenda Maya og Trio Mediæval og kl. 18.00 avslutter vi med økumenisk vesper i St. Hallvardskirkens ruiner.

Følg med på www.sthallvardsdagen.no

– eller se etter plakater og program som blir lagt ut i kirkene.



St. Hallvard's dag 15. mai 2007

Oslos egen dag – med middelalderen i høysetet

- Kl 14.00 **ORGELKONSERT** med Kåre Nordstoga i Gamlebyen kirke.
- Kl 15.00 **BYVANDRING** m. arkeolog Petter Molaug. Start v/Gamlebyen kirke. **FOREDRAG** ved rådgiver Lise Tostrup Setek om symbolbruk i middelalderen i Gamlebyen kirke.
- Kl 16.24 **FELLESPROGRAM** på Oslo Ladegårds hovedtrapp: St. Hallvard's dag hilses av biskop Bernt Ivar Eidsvåg, biskop Ole Chr. M. Kvarme og Oslo kommune. IOMs ærespris Årets Gangvakt deles ut.
- Kl 17.00 **KONSERT** i bisp Nikolas' vinterhall: koret Schola Cantorum. **KONSERT** i Olavsklosteret: Modus ensemble. Begge konsertene holdes to ganger, og varer 20 minutter. Kafé og annet spennende i Ladegårdens hage.

- Kl 18.00 **ØKUMENISK VESPER** ledet av Gamle Aker kirkekor og St. Hallvard-guttene i St. Hallvardkirkens ruiner.
- Kl 19.30 **KONSERT OG FOREDRAG** i St. Hallvard kirkes menighetssal med Sr Anne Bente Hadland, Annar Follseth, Wolfgang Plagge og Christian Ihle Hadland. **BILLETTER** kr 150 til Caritas Norge.

Velkommen til middelalderbyen! Arrangementene er gratis bortsett fra konserten kl 19.30. Ta trikk nr 18 e.l. 19, eller buss nr. 34, 70 e.l. 74 til Gamlebyen. Støttet av Oslo kommune. www.sthallvardsdagen.no





Fastetid

Du feirer vel bursdagen din? Kanskje har du selskap med gjester. Alle har tatt på seg fine klær. Dere spiser kaker og du får gaver. Det er fint med bursdag, alle gleder seg til det. Men det blir ikke noe særlig bursdag uten at vi forbereder oss. Vi må rydde så det ser pent ut. Vi må bake kaker. Vi må kjøpe pynt og gjøre klar finklærne, og så må gjestene ut og kjøpe gaver. Det er mye som må gjøres, for om vi ikke forbereder oss, så blir ikke bursdagen særlig vellykket.

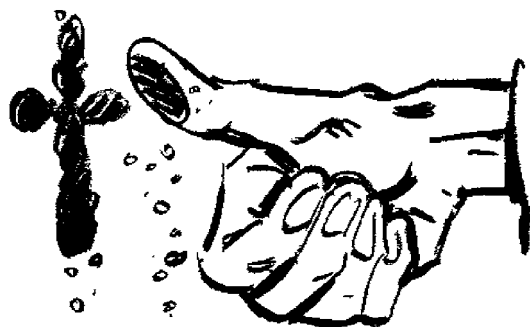
Kirken har også fester, og den største av disse er påsken. Da feirer vi at Jesus oppstod fra de døde og har gitt oss det evige liv. Ingenting er større enn dette. Men også denne feiringen må vi forberede oss til. Den tiden vi bruker på å forberede påskefesten kalles *fastetiden*. Den varer i førti dager. I disse førti dagene er det særlig

tre ting vi skal gjøre slik at vi blir godt forberedt til påskefesten. Det er:

å faste
å dele
å be

Mat er viktig for vårt liv, men Gud som gir oss livet, er enda viktigere. Kutt ut noe, f.eks. godteri i fastetiden. Da får du mer plass til Jesus, og du gleder deg enda mer til påsken.

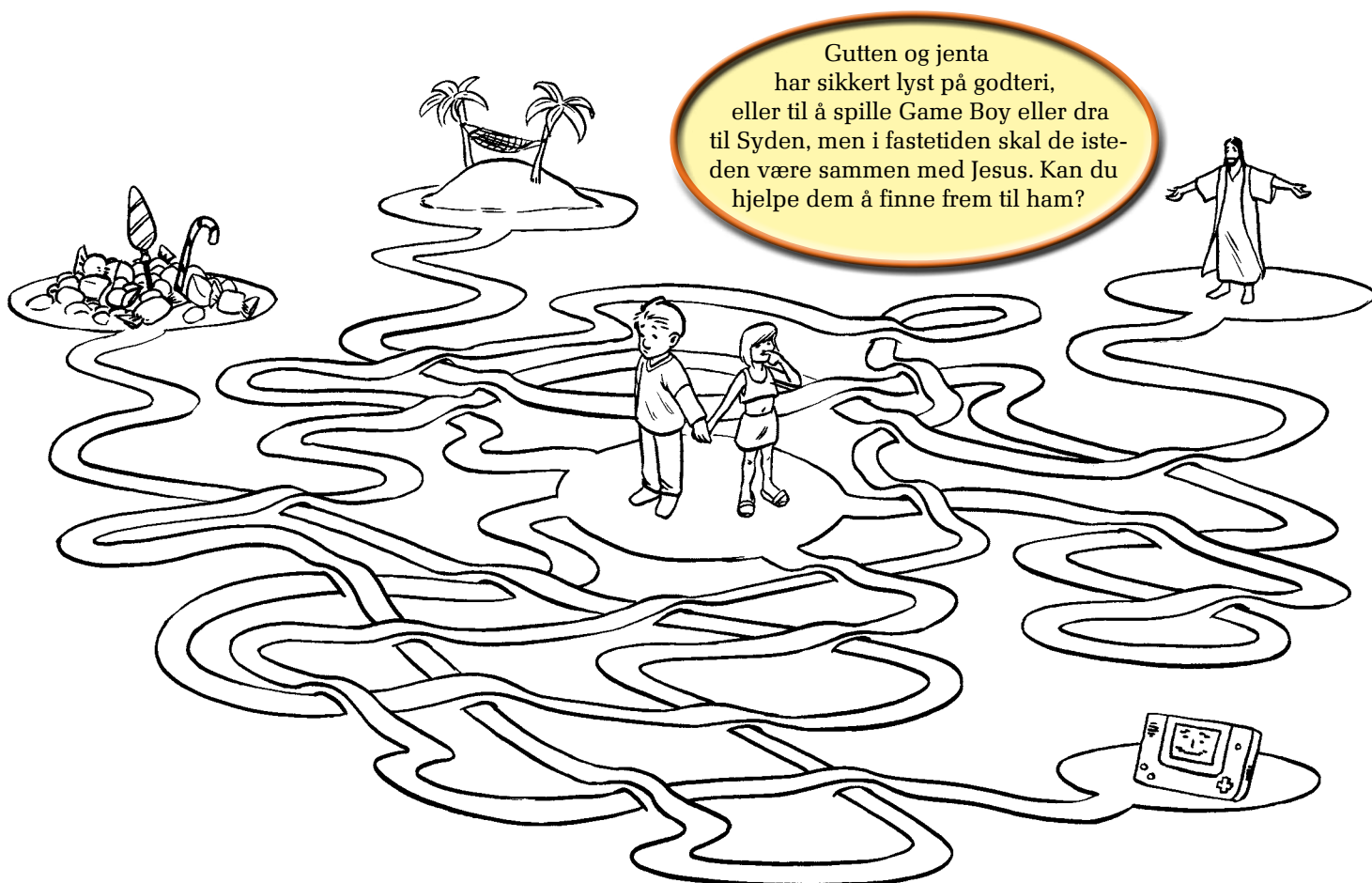
Alle liker å få gaver, det er fint å gi bort også. I Kirken får du fastebøsser som du kan legge penger på. Pengene går til noen som trenger dem mye mer enn deg. For å kunne feire Jesu oppstandelse, må vi ha kontakt med ham hele tiden. Tegn deg med korsets tegn og be en bønn hver gang du står opp og når du skal legge deg. Husk å be for andre enn deg selv også.



Jesus sier:

Mennesket lever ikke bare av brød, men av hvert ord som kommer fra Guds munn.

Lær dette utenat.



Når fasten følger **festen**

– å søke Guds rike i storforbrukersamfunnet



DET ER TYPISK FOR VÅR TID at vi holder et stort fokus på de store høytidlighetene julen og påsken – årets høydepunkter – kanskje særlig julen. For julens budskap berører i minimal grad det som finnes av tragiske omstendigheter i vår tilværelse. Disse tragiske kjensgjerningene er naturligvis den høyst reelle eksistensen av ondskap, synd, lidelse og død. For mange er ikke dette begreper de omgås og baler med til daglig, tvert imot skyver vi det helst fra oss.

Riktignok berører påsken i utgangspunktet, i mye større grad en julen, disse temaene. Men i vår tid har de fleste gjort påsken til en trivelig familieweekend, slik som julen, da det skal handles inn i rikt monn, for så å spises, drikkes og koses.

Det er ikke lenge siden vi pakket bort de siste restene av julepynten. Noen har allerede kjøpt seg årsabonnement på Sats, og planlegger å trene bort kiloene som la seg på rumpa under julekalaset, eller en eller annen gang i fjor. Enda flere sitter fortsatt bare og irriterer seg over vekten. For det er ikke pent å være tjukk, da tar vi oss ikke godt ut i de nye klærne vi kjøpte da vi gikk bananas i januarsalget ...

Onsdag 6. februar innledet Kirken årets 40 dager lange fastetid før påsken. Faste. "Æ!", sier noen, "det er jo praktisk at Kirken legger opp til en skikkelig slankekur nå, slik at vi kan være fine igjen til badesesongen." Andre synes kanskje det er ypperlig

å benytte fastetiden til å spare inn litt på utgiftene, slik at de på ny kan gå amok når de reiser på safari i Serengeti i oktober. Alle har hørt ordet fastetid, få aner hva meningen er.

Men hvorfor er det slik og hva er egentlig fastens poeng?

For bringe det på det rene med én gang: Det er *ikke* en kollektiv slankekur som Kirken iverksetter. Heller ikke er det sparetiltak i hensikt å akkumulere kapital. Dette siste er tvert i mot en idé som kan føres tilbake til reformatorene, som tok til orde for at kristne burde leve i en såkalt "innerweltliche Askese." ("Askese innenfor verdsligheten", dvs. allmenn og hverdagslig askese.) At askesen skulle være "innerweltlich" var faktisk en av reformatorenes hovedinnvendinger mot katolisismen. I det katolske er askesen utskilt fra det alminnelige samfunnet, i form av kontemplativt klosterliv eller, for legfolks vedkommende, henvist til bestemte deler av kirkeåret, først og fremst fastetiden. Den nye tenkningen om askesens plass i samfunnet ble en viktig årsak til at de protestantiske landene kom til å lede an i en lang historisk prosess som førte til utviklingen av den moderne kapitalismen. At hele askesen som kulturtrekk, både den protestantiske verdslige, så vel som den katolske utskilte, tilsynelatende i stor grad har forsvunnet helt fra de vestlige samfunn, er en annen historiedebatt som vi ikke kan komme så mye nærmere inn på her nå. Men at

fasten er blitt utvannet og forsvunnet fra folkelivet i de vestlige kulturer, finner i hovedsak sin sosioøkonomiske forklaring: Vi har utviklet er storforbrukersamfunn der profitten for de enkelte markedsaktører ville uteblitt dersom folk flest la om til en mindre materialistisk livsstil.

I nyere tid er fastelavnsfestlighetene blitt revitalisert, i form av en feiring med boller og krem og kostymer til barna. Alt sammen til glede for handelsstanden. Dette er da også karakteristisk for den tiden vi lever i: Vi finner alltid en grunn til å feire ett eller annet, men hva fasten er, har vi visst glemt.

Problemet oppstår først på sikt. Når den ene feiringen følger den andre i en evig ringdans, vil en opplevelse av tomhet og meningsløshet gjøre seg gjeldende og prege våre liv. Behovet for å søke noe annet har for de fleste meldt seg for lengst. Og i virkeligheten er fasten en høyst etterlengtet tid for mange moderne mennesker. Fasten er ikke en plikt, men tvert i mot et kall. Når denne førtidagersperioden nå er kommet over oss, representerer den først og fremst en mulighet for hver enkelt. I denne tiden trenger vi ikke finne noen bedre unnskyldning for å ta oss tid til oss selv. Vi kan ta en timeout for å stoppe og løfte blikket opp fra våre inngrodde vaner og vedtatte sannheter. Kanskje reiser vi bort på en retrett noen dager, eller kutter bevisst ut andre avtaler og gjøremål for å kunne lese en oppbyggelig bok, be, gå på hverdagsmessene.

Det er uant hva vi vil kunne oppnå dersom vi virkelig vil bruke denne tiden til åndelig vekst. Forsoning, en ny begynnelse, fred i Kristus, solidaritet med de fattige. For noen kan det også hende at fasten bare blir et lite skritt på veien mot disse målene. Uansett; Gud taler til oss hver dag og hvert minutt av vårt liv. Men skal vi høre Ham i støyen fra hverdagens mas og kav, da må vi lytte. Nå får vi endelig en sjanse til det. Vær så god!

Med ønske om en fruktbar fastetid,

Camilla Cselenyi,
Det kateketiske senter

Nytt om Navn

PAVE BENEDIKT XVI har den 26. januar 2008 utnevnt msgr. **Emil Paul Tscherrig** til nuntius til de nordiske land. Msgr. Tscherrig etterfølger msgr. Giovanni Tonucci, som forlot nuntiatoret i Stockholm den 26. november



Msgr. Emil Paul Tscherrig

2007 for å bli erkebiskop-prelat for det kjente italienske valfartsstedet Loreto.

Den nyutnevnte nuntius (pavelig ambasadør), msgr. Tscherrig, er født i Unterems (bispedømmet

Sion) i Sveits den 3. februar 1947. Han ble presteviet den 11. april 1974 og inkardinert i Sion. Han har doktorgrad i kirkerett. Den 1. april 1978 begynte han sin tjeneste i Vatikanets diplomatiske korps. Han har vært stasjonert i Uganda, Korea, Bangladesh og i Vatikanets Statssekretariat.

Den 4. mai 1996 ble han utnevnt til titulærerkebiskop av Volli og til nuntius i Burundi, og ble bispeviet den 27. juni 1996. Den 7. juli 2000 ble han utnevnt til nuntius resp. apostolisk delegat i Trinidad, Antigua and Barbuda, Bahamas, Barbados, Dominica, Grenada, Guyana, Jamaica, Saint Kitts and Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent and the Grenadines, og Suriname. Den 20. januar 2001 ble han også utnevnt til nuntius i Antigua and Barbuda, Barbados, og Suriname. Den 22. mai 2004 ble han utnevnt til nuntius i Korea, og den 17. juni 2004 dessuten i Mongolia. Av språk kan msgr. Tscherrig både fransk, tysk, italiensk, engelsk og spansk.

Msgr. Tscherrig kjenner godt til de nordiske land. Fra midten av 1980-tallet arbeidet han i Vatikanets Statssekretariat, hvor han sammen med kardinal Roberto Tucci SJ og dr. Gasparri forberedte pavens reiser. I anledning Johannes Paul IIs reise til Norden i 1989, besøkte msgr. Tscherrig våre nordiske land ved flere anledninger. Msgr. Tscherrig ankommer nuntiatoret i Stockholm den 29. februar.

DEN NYOPPRETTEDE St. Gudmund menighet på Jessheim har valgt sitt første menighetsråd: **Tore D. Egeberg**

(leder), **Cuóng Ton-That** (nestleder), **Borgny S. Hornæs** (sekretær), **Cora Domingo** (medlem), **Magdalena H. Sørli** (medlem) og **Phuong Thi Chi Vy** (medlem). Varamedlemmer er **Feliciana Husby** og **Anne Marie Engelschiøn**. Valgt til menighetens representant i Pastoralsrådet ble **Thanh Huu Nguyen**.

DOMINIKANERINNENE I MONTROUGE har fått ny leilighet. Den nye adressen er: 53 av. Pierre Brossolette, F-92120 Montrouge, Frankrike.

Sr. Mette Andrésen OP

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME har fra 8. januar 2008 ansatt juristen **Rønnaug Aaberg Andresen** som første-



Rønnaug Aaberg Andresen

sekretær i Tribunallet. Andresen har i lengre tid vært tilknyttet Tribunallet som frivillig auditor og oversetter. I tillegg til dette har hun også flere andre verv i kirkelig sammenheng,

blant annet leder for bispedømmets Fagetiske Råd, leder for Norsk Økumenisk Kontaktforum for Kvinner (NØKK) og regionsleder for OKB i Norges Katolske Kvinneforbund (NKKF).



Sr. Chantal Leroy OP

SR. CHANTAL LEROY OP forlot Norge den 15. januar, etter til sammen 27 år på Katarinahjemmet i Oslo. Første gang hun kom var i 1965. I 1980 returnerte hun til sitt hjemland Frankrike

for å komme tilbake igjen til Norge i 1995.

Foruten å delta i søstrenes virksomhet på Katarinahjemmet, har sr. Chantal først og fremst vært engasjert i arbeidet med fransktalende katolikker i Norge, i hovedsak knyttet til franskundervisning, katekese ved den franske skolen og ansvar for den franske messen på Katarinahjemmet hver

måned. Barnehagen som vokste frem under sr. Chantals ledelse på Katarinahjemmet på 1960-tallet, skulle forøvrig danne grunnlaget for den franske skolen i Oslo. I sin andre periode i Norge fikk hun en ny hjertesak. Etter å ha deltatt i flere økumeniske delegasjonsreiser til Rwanda og Burundi i regi av Norges Kristne Råd, kom hun i kontakt med fransktalende afrikanske flyktninger over hele Norge.

Sr. Chantal er kjent både innad i sin kongregasjon og utad i sitt virke som en effektiv og utrettelig apostel, og det tar ikke slutt når hun nå i en alder av 82 år reiser tilbake til sitt hjemland. Hun drar ikke for å hvile på sine laurbær, men for å gi en videre hånd der det trengs enda mer. Søstre på Katarinahjemmet og tallrike venner i Norge er henne stor takk skyldig! Adresse i Frankrike: 26 bis, rue de la Gare, F-92230 Chatillon, tlf. 00 33 1 47 35 05 07, e-mail: leroy_chantal@yahoo.fr.

Sr. Anne Bente Hadland OP
Priorinne, Katarinahjemmet

DEN 10. JANUAR flyttet sr. **Presanta Mary MC** til Hamburg. Sr. Presanta har vært forstanderinne for kommuniteten av Missionaries of Charity ("Mor Teresa-søstrene") i Bergen siden starten i august 2002.



Missionaries of Charity-søstrene i Bergen. Foto: Martin Melly.

Ny forstanderinne er sr. **Kefas** (Malgorzata Szwajkowska). Sr. Kefas ble født 9. september 1969 i Gdansk i Polen. Hun avla første løfter 31. mai 1995 og evige løfter 24. mai 2001. Hun har vært en del av Missionaries of Charity-kommuniteten i Bergen siden 6. juni 2006.

Den 3. februar fikk så kommuniteten et nytt medlem, indiske sr. **Jose Therese** (Lailamma Joseph), som kom fra Missionaries of Charity i Stockholm. Sr. Jose Therese ble født 6. mars 1955, avla første løfter 29. november 1990 og evige løfter 8. desember 1996. Foruten sr. Kefas og sr. Jose The-

rese, består Missionaries of Charity-kommuniteten i Bergen nå av indiske sr. Emerald, som har vært med fra starten, og kenyanske sr. Annett, som ankom i fjor.



P. Wojciech Kotowski

DEN 30. NOVEMBER 2007 flyttet p. **Wojciech Kotowski SS.CC.** til Oslo. P. Kotowski ankom Norge fra Polen i august 2007 og var høsten 2007 bosatt i Bergen for å lære seg norsk. November

måned tilbrakte han i picpus-kommuniteten i Kristiansand og gikk på norskurs ved Kristiansand Voksenopplæringscenter. Fra 1. desember tok han tak i arbeidet som koordinator for den polske sjelesorgen i Oslo katolske bispedømme. P. Kotowski bor i Aker-veien 4 og har kontor i bispegården.



M. Paula Agnieszka Duer

ST. ELISABETH-SØSTER M. Paula Agnieszka Duer er ansatt som ny sakristan i St. Olav domkirke, Oslo. Sr. Paula overtok stillingen etter Berit Hildgard Lea, som sluttet den 31. januar – etter å ha vært domkirkens ansvarlige sakristan siden høsten 2006.

Sr. Paula er født i Racibórz (Polen) den 18. oktober 1983. Hun trådte inn hos St. Elisabethsøstrene i Oslo den 10. august 2004. Etter ett års postulat ble hun opptatt i novisiatet den 24. august 2005. De første løftene avla hun i 2006.

Sr. Paula har hatt sakristantjeneste i både novisiatets og provinshusets kapell, samt i St. Hallvard kirke og i Vår Frue kirke i Tromsø. Hun tiltrådte som sakristan i St. Olav domkirke den 30. januar.



UTNEVNELSER I OSLO KATOLSKE BISPEDØMME

Biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo har med virkning fra 1. januar 2008 gjenutnevnt p. **Carlo Borromeo Le Hong Phuc** som koordinator for innvandrersjelesorgen i Oslo katolske bispedømme. Utnevnelsen gjelder for ett år.

Biskop Bernt Eidsvig har gjenutnevnt p. **Andreas Rupprecht S.M.** til landsungdomsprest ved Norges Unge Katolikker, for en periode på tre år fra 1. januar 2008. P. Andreas har tjenestegjort som ungdomsprest siden 1. februar 2007 og tilhører maristenes tyske ordensprovins.

Biskop Bernt Eidsvig har ved et dekret av den 11. desember 2007 utnevnt **Thuan Cong Pham** til Oslo katolske bispedømmes økonom. Ifølge kirkeretten plikter ethvert bispedømme å ha en økonom, og for å oppfylle dette kravet må biskopen høre Konsultorkollegiet og Finansutvalget. Utnevnelsen til økonom er ifølge kirkeretten på åremål i fem år (canon 494 § 2). Thuan Cong Pham har fra den 1. juni 2007 vært ansatt i bispedømmet som økonom. Fra 1. januar 2008 ble han altså utnevnt eller "beskikket" til stillingen, med det ansvar og de plikter dette ifølge kirkeretten innebærer.

Oslo katolske bispedømme har opprettet et IT-utvalg som skal ha ansvar for det tekniske og strategiske rundt drift av bispedømmets tele- og data-nettverk samt -utstyr. Biskop Bernt Eidsvig har fra 1. desember 2007 utnevnt de følgende til medlemmer av IT-utvalget, for en periode på fire år: **Vidar André Eide** (leder), generalvikar **Arne Marco Kirsebom SS.CC.**, **Thuan Cong Pham, Mats Tande** og **Kristine Dingstad**.

Biskop Bernt Eidsvig har utnevnt **Kåre Hosar, Helge Lindberg** og **Joseph**

Voigt til ekstraordinære kommunionsutdelere ved Mariakirken menighet, Lillehammer, for en periode på tre år fra 1. januar 2008.



UTNEVNELSER I TRONDHEIM STIFT

Biskop Georg Müller SS.CC. av Trondheim har fra den 1. januar 2008 utnevnt p. **Marek Zur** til sogneadministratør i St. Sunniva menighet, Molde. P. Zur overtar tjenesten i Molde etter p. Alfeo Botero, som flytter tilbake til Trondheim.

ST. OLAV

ST.OLAV KATOLSKE BOKHANDEL
AKERSVN. 14, 0177 OSLO
TLF.23219555. FAX.22360263
E-post. bokhandel@katolsk.no
NETTBOKHANDEL:
www.stolavbok.no

Åpningstider:

Hverd. 10.00 -17.00
Lørd. 10.00 -14.00

Til alterduk

Kristne motiver i hardanger-søm ønskes.

Kontakt: Ernst Benkestok,
tlf.: 53642041.

IN MEMORIAM



Søster Callista Kühn CSJ

Født: 16. februar 1913 i Mannheim/
Baden (Tyskland)

Død: 15. januar 2008 i Oslo

Søster Callista Kühn ble født i 1913 i Mannheim, Tyskland. 22 år gammel fulgte hun sitt kall til ordenslivet og begynte som postulant hos St. Josephsøstrene i Albachten ved Münster, Tykland. Derfra kom hun til Oslo for å begynne sitt novisiat og sin videre utdanning. Like før den annen verdenskrig avsluttet hun realskolen som privatist. Senere fortsatte hun å utdanne seg videre til lærer og faglærer i tegning og forming.

De fleste vil huske søster Callista fra St. Sunniva Skole. Der arbeidet hun i mange år som lærer, men lengst som faglærer i tegning og sløyd. Hun var spesielt flink i papir- og pappsløyd. Det var det faget som hun selv og også elevene trivdes best med. Hennes sans for skjønnhet kom tydeligst frem der, men også hennes nøyaktighet. Elever med interesse for faget hjalp hun med utholdenhet. Ikke alle satte like stor pris på hennes kunstneriske evner og noen forstod heller ikke de krav som hun stilte til seg selv og andre.

Som pensjonist var hun først sakristan i sognekirken i Porsgrunn. Så hjalp hun til på Lunden Kloster med alle sine beste evner og egenskaper. I trykkeriet kom hennes ferdigheter og grundighet godt med. I resepsjonen var hun alltid vennlig og høflig.

De siste årene har hun vært mer eller mindre sengeliggende. Vår Herre løste henne fra det tunge sykeleie den 15. januar 2008.

Vi takker søster Callista for alt det gode som hun har gjort i Kongregasjonen og i Oslo katolske bispedømme. La oss fortsette å be for henne.

ST. JOSEPHSØSTRENE

IN MEMORIAM



P. Gustav Teres S.J.

Født: 25. januar 1931 i Kecskemét
(Ungarn)

Død: 21. desember 2007 i Oslo

”Vår kjære pater Gustav Teres S.J. døde etter en kort, smertefull lidelse den 21. desember 2007. Vi ungarsk-spåklige troende takker Herren for alle de rike gaver Han formidlet til oss gjennom sin tjener pater Teres’ omsorgsfulle pastorale arbeid gjennom 46 år. Måtte Jesus nå ta ham inn i sin himmelske Fars hus, for at han kan være der hvor hans Herre er.”

Slik lød meldingen som 22. desember gikk ut gjennom de elektroniske medier til venner og kjente verden over. Den siste jesuitt i Norge, sjelesørger for mange, også ikke-ungarere, teolog, vitenskapsmann og astronom ved Vatikanobservatoriet samt meget mer, har forlatt oss etter tre månederes sykeleie.

Han ble født i 1931 i Kecskemét i Ungarn. Allerede som 12-åring våknet hans prestekall. Krig, økonomisk nød, diktatur og sovjetmakt var forhold som kjennetegnet hans oppvekst i Ungarn. Etter fullført gymnas trådte han inn i jesuittenes novisiat i 1949. I tidsrommet 1950-52 ble alle religiøse ordener oppløst av Staten, men Gustav Teres fortsatte ufortrødent sine teologiske studier, og avla sine ordensløfter samtidig som han påtok seg – eller rettere – ble pålagt tungt fysisk arbeid som fyrbøter, elektriker og tvangsarbeider. I 1956 ble han av sine ordensforesatte sendt til Burgos i Spania, så til Frankfurt am Main i Tyskland der han ble presteviet 31. juli 1959. Han virket i Münster i 1959-61, tidvis som sjelesørger for ungarerne i Amsterdam, før han kom til Norge i 1961. Her ble han boende

som sjelesørger i alle år siden. I tillegg var han speiderleder (1963-1968), videreutdannet seg som matematikk- og fysikk-lærer (1981), og deretter som astronom på Universitetet i Oslo. I denne profesjon var han i tidsrommet 1984 til 1995 fast medarbeider ved Vatikanets astronomiske observatorium i Castelgandolfo.

For de aller fleste av oss som kjente Pater Teres var hans bortgang høyst uventet, selv om vi visste at han var en mann vel kjent med sykdom helt fra barndommen av.

Siste år var han fullt opptatt med å avslutte redigeringen av boken ”FAITH AND KNOWLEDGE, Towards a New Meeting of Science and Theology”, en foredragsantologi av vitenskapsmannen og teologen George Coyne S.J., pater Teres’ nylig pensjonerte venn og direktør ved Vatikanobservatoriet. Det ferdige verket, utgitt i Libreria Editrice Vaticana 2007, ble egenhendig overlevert fra redaktør til forfatter i september. Bokens undertittel røper noe av p. Teres’ egen kunnskapsbredde som vitenskapsmann. Og de som kjenner til eller har lest hans monumentalverk ”The Bible and Astronomy” vil sikkert være enig med undertegnede i denne vurderingen. (Jfr. anmeldelsen <http://www.katolsk.no/home/gteres/>).

Han oppnådde også faglig anerkjennelse fra sitt hjemland Ungarn etter at han i 2004 og 2006 ledet gjennomføringen av to vitenskapelige symposier med hovedtittelen ”Dialog mellom teologi og vitenskap”. Det neste symposiet var planlagt for 2008.

Vel bevandret i tidens dybdepsykologi, dens fordeler og farer i ukyndige hender, var og forble pater Teres en sann Kristi tjener og sjelesørger for sine landsmenn og alle sine venner og kjente i inn- og utland. Pater Teres gav hver enkelt noe helt spesielt, noe som rørte ved våre ofte trette og oppjagede sjeler. Gradvis forstod vi mer og mer at det var Kristi egen kjærlighet han delte med oss. Under alle forhold; i messeofferet, gjennom felles bønn, f.eks. rosenkransen i kapellet eller i hjemmene, familiebesøkene, under private samtaler, sykebesøk eller i dominospill med de yngste – var denne kjærlighet alltid nærværende.

Han fulgte sin store læremester, jesuittordenens grunnlegger Ignatius av Loyola, i hans "åndelige øvelser" og omsatte dem i praksis, først gjennom sitt eget liv helt fra 1949 av, deretter gjennom retrettene med alle som kunne avse noen dager fra tid til annen for å delta i dem. Hensikten, å bli seg bevisst livets endelige mål og mening, "å kjenne deg, den ene og sanne Gud og Ham du har utsendt, Jesus Kristus" (Js. 17,3), å tjene og følge Ham, ikle oss Hans sinnelag for å nå målet, som er den evige glede i Jesu Kristi rike.

Pater Teres, vi er deg dypt takknemlig for alle gaver du har formidlet oss. Fred med ditt rike og gode minne.

Lucia Maria Nagy

Fra biskop Bernt Eidsvigs kalender*

26.02-	
04.03	Ferie
05.03	Møte med Pastoralrådets arbeidsutvalg
07.-12.03	Deltar på Den Nordiske Bispekonferanse i Trondheim
13.03	Besøk hos menigheten på Lillehammer. Messe kl. 18.00, foredrag etter messen
18.03	Presteråd
29.-30.03	Pastoralrådsmøte på Mariaholm
01.04	Messe på St. Elisabethhjemmet for polske konfirmanter med foreldre/foresatte, deretter kirkekaffe
02.04	Besøk hos menigheten i Haugesund. Messe kl. 18.00
12.04	Foredrag i Sunnfjord katolske Kirkeforening, etterfulgt av messe
13.04	Ferming i Førde
14.-16.04	Bispevisitas i Halden
20.04	Polisk konfirmasjon i St. Olav Domkirke, Oslo
20.-22.04	Vertskap for representanter fra Bonifatiuswerk der deutschen Katholiken, med bl.a. omvisning i Larvik og Porsgrunn
23.04	Møte med Pastoralrådets arbeidsutvalg
25.04	Vigsling av kapell i Kragerø
26.04	Ferming i Porsgrunn
27.04	Vietnamesisk konfirmasjon i St. Olav Domkirke, Oslo
28.-30.04	Bispevisitas i St. Hallvard menighet, Oslo
01.05	Ferming i Bergen

*Pr. 4. februar 2008



Opptak ved St. Eystein presteseminar

Biskop Bernt Eidsvig Can.Reg. av Oslo meddeler at frist for opptak til St. Eystein presteseminar er 11. april for det akademiske år 2008-2009.

Eventuelle kandidater (ca. 20-35 år) kan melde seg til seminarets rektor, p. Carlo Le Hong Phuc, Akersveien 5, 0177 Oslo (fax: 23 21 95 01; e-post: carlo.hong.phuc@katolsk.no) – med kopi av dåpsattest og referanse til to prester og eventuelt andre relevante personer.

Kjell Arild Pollestad:



Peters svar

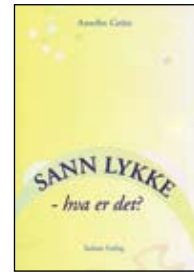
Kristendom for dannede hedninger og lunkne kristne

Cappelen forlag

Den unge "hedningen" i denne boken er en velutdannet økonom. Han har ikke noe ønske om å bli troende, og blir det heller ikke. Men han er gløgg nok til å skjønne at uten kjennskap til den kristne religion, er det umulig å forstå den kulturen som vi europeere tilhører. Dermed vender han seg til Peter i Roma, som i to årtusener har vært kristenhetens fremste talsmann. I samtalene med ham får han drøftet hva religion egentlig dreier seg om og hvordan den er oppstått, hva det vil si å tro, hva Bibelen er og om verden er skapt av Gud.

Anselm Grün: Sann Lykke – hva er det?

Solum Forlag



I denne boken fokuserer forfatteren, benediktinerabbeden Anselm Grün, på hvordan vi kan finne balanse i hverdagen: Han viser hvordan

hver dag kan leves og oppleves som en gave. Anselm Grüns tekster inspirerer og oppmuntrer oss til å se utover vår hektiske hverdag og får oss samtidig til å akseptere den: Det er nettopp i hverdagen vi må søke å finne ro og harmoni. Aksepter deg selv, jag ikke etter ytre opplevelser og impulser. Lytt til din indre stemme: Hva er det du egentlig vil?

Velkommen til årets tematur til Roma med pater Aage Hauken OP

"På sporet av Konstantin – den første kristne keiser" 2.-9. oktober

Vi bor midt i Romas historiske sentrum og tilbyr:

- enkeltrom, dobbeltrom, samt 3-sengsrom
- vandringer i keiser Konstantins spor
- heldagsutflukt i naturskjønne omgivelser
- billetter til pavens onsdagsaudiens
- besøk i Vatikanets utgravninger og apostelen Peters grav

Nærmere opplysninger fås ved henvendelse til

Wenche How, telefon 99 23 97 69 eller email: wehow@start.no

Fra den liturgiske kalender:

4. mars: **Den hellige Kasimir av Polen (1458-1484)**

Skytshelgen for Polen, Litauen og Malteserordenen, for ungdom, kyskhed, mot religionsfiender og fedrelandsfiender.

Den hellige Kasimir ble født 5. oktober 1458 i Kraków som tredje barn, nest eldste sønn, av kong Kasimir IV av Polen. Han fikk sin religiøse opplæring av moren, Elisabeth av Østerrike, datter av den ungarske og bøhmiske kong Albrecht II. Hun er kjent som "kongenes mor", for sammen med Kasimir hadde hun tretten barn, og alle sønnene unntatt Kasimir ble kronet til konger i ulike land. Sammen med sine brødre Ladislav og Johannes hadde han som huslærer den store polske historiker Johannes Dlugosz, kannik i Kraków. Av ham lærte han sømmelighet og fromhet.

I 1471 ble han som trettenåring sendt av sin far til den ungarske grense med en stor hær, ettersom de ungarske adelsmennene ønsket Kasimir som konge i stedet for Matthias Corvinus. Men hans egne soldater deserterte fordi de ikke hadde fått betaling og den ungarske kongen hadde samlet en hær for å slåss mot dem. At forsøket på å sette ham på Ungarns trone mislyktes, gledet Kasimir selv, men hans far ble rasende og forviste ham til borgen Dobzki i nærheten av Kraków. Der ble han i tre måneder.

De ungarske adelsmennene fortsatte å be ham om å overta Ungarns krone, men Kasimir nektet å gripe til våpen mot noe annet kristent land så lenge de kristne var i stor fare fra tyrkerne. Han ble senere visekonge i Polen mens kongen var i Litauen, men hans virkelige interesse lå i et religiøst tilbaketrukket liv og fredens tjeneste. I 1483 avviste han å gifte seg med en av keiser Fredrik III's døtre, etter å ha besluttet seg for et liv i sølibat, fromhet og askese.

I 1483 ble Kasimir utnevnt til visekansler i Litauen, men på en reise dit døde han den 4. mars 1484 i Grodno

i Litauen (i dag i Hviterussland) av en plutselig oppstått tuberkulose, bare 26 år gammel. Han ble gravlagt under Mariaalteret i domkirken i slottet i Vilnius i Litauen, og det forekom mirakler ved hans grav. Da denne kirken ble stengt og gjort om til et ateistisk museum, ble helgenens ben flyttet over til De hellige Peter og Paulus' kirke i Vilnius.

Hymnen som noen ganger kalles St. Kasimirs, *Omni die dic Mariae*, var ikke skrevet av ham, men av Bernhard av Cluny på 1100-tallet. Men han sang den ofte, og en kopi av den ble gravlagt sammen med ham. Den ble funnet under hans hode da graven ble åpnet i 1604. På 1600- og 1700-tallet ble hans overnaturlige hjelp hevdet av litauere, og han ble deres skytshelgen i konflikter med russerne. I 1984 feiret Litauen sin helgens 500-årsjubileum.

St. Kasimir ble kanonisert av pave Leo X i 1521. Etter reformen av 1602 utga pave Klemens VIII på nytt hans kanonisasjonsbulle, som aldri hadde nådd Polen. Han ble samtidig utropt til Polens vernehelgen i 1602. Han blir fremstilt i polsk nasjonaldrakt med jomfruelighetens lilje. Han blir også fremstilt med krone og septer, ofte også med palme.

(Fra en artikkel på www.katolsk.no av PEO)

